

Lxxviii

782

صافی : ۳۵

مارت - نیسانہ ۱۹۲۸

سنہ : ۶

دارالفنون

چیف فائولتبر محمد علی

مفوق ، اقتصادیات

ایک آئینہ بر نشر اولنور

مندرجات

قسم مفوق :

نسب حقندہ کی احکام قانونیہ منہ بر نظر	حاجی عادل
تشکیلات اساسیہ قانونہ منافی احکامی احتوا ایدن قانونلر اوزرندہ بزده	
قضائی مراقبہ مسئلہ سی	مدحت
مدنی جزالر	مؤلفی ربیہر (مترجمی) عبدالحق کمال
تورک حقونندہ عائدیت صلاحیت اختلافی	مؤلفی قروزات (مترجمی) محمد عثمان

استانبول — یکی مطبعہ

۱۹۲۸

تورک حقوقنده

عائديت صلاحيت اختلافي

مؤلفي

استانبول حقوق فاكولتهسى مدرسلرندن

شارل فروزان

تورك حقوقنده عائدیت صلاحیت اختلافی

Le conflit d'attribution de compétence en droit turc.

خلاصه :

۱ — قضائی ایکلیک Dualité de juridiction . آوروپای بری حقوقنده Droit continental کی قیمتی و محدودلری . تورکیده دوعرولی Sa justification . مؤیده سی : عائدیت اختلافی . conflit d'attribution

۲ — صلاحیتلرک شورای دولت قانونه کوره تحدیدی ولزومی .

اوچ قاعده : ۱ — شورای دولت بر حقوق عادیه محکمه سی Jurisdiction de droit commun در . ۲ — قانون بعض صلاحیت احوالی تثبیت ایدیور . ۳ — قانون و حقوق عمومی اساسلری بعض اداری معاملاتده قضای ادارینک صلاحیتی برطرف ایدیور . بو قاعده لرک شمولی و ابطال دعوالریله قضای نام دعوالرنده Contentieux de plein Juridiction [*] تطبیقاتی . عقدی و غیر عقدی les matières extra-contractuelles موادده توارد incidence .

۳ — اختلاف محکمه سی طرفندن قابل تطبیق « تفریق » اساسلری . حقوقاً ک چوق اختلاف چیقاییله جک نقطه لر : معامله نك نوع و ماهیتك تقدیرندن چقانلر و اداری معامله نك قسطاسی میزینی آرامقندن متولد اولانلر . « امور نافع » تعبیرلرندن و دولتک مسئولیت مدنیه سی سیسته مندن دوغان مشکلات .

۴ — تورکیده براختلاف محکمه سی احداثی مسئله سی . مقایسه لی آوروپا حقوقنک ارائه ایتدیکی صورت حللر : مقامات عدلیه طرفندن (باجیقا ، آلمانیا ، ایتالیا) ؛ مقامات اجرائیه طرفندن (اسپانیا ، چک اسلوواکیا) ؛ قوه تشریعه طرفندن (اسویچره ، آوستریا) ؛ مختلط بر محکمه طرفندن (آلمانیا ، فرانسه ، پولونیا) حل اولونان اختلافلر . فرانسه ده مثبت و منفی صلاحیت اختلافلرینک سجه لری . عینی مؤسسه نك پولونیاده کی آیری سجه لری . تورکیه ایچون شایان توصیه سیسته م .

[*] یاخود « قضای کامله تابع اداری دعوالر » : مصاح الدین عادل بک افندی (مقایسه لی حقوق اداره نوظلری) (م . ع .)

تورك حقوق عامه سى ارباب حقوقه برنجى درجده حائز اهميت موضوعلر عرض ايدىيور :
قانونلر ك تشكيلات اساسيه قانوننه موافق اولوب اولمىدقلىرىنىك حاكم طرفندن مراقبه سى
مسأله سى ، عايديت صلاحيت اختلافلىرىنىك حلى ، دولتك ومأمورلر ك مسئوليتى ، نظامنامه لرك
قانونيتى تدقيق ، جمعيتلر احكامى . تورك حاكمى ، بر قانونك تشكيلات اساسيه
قانوننه موافق اولوب اولمىدقلىرىنىك تقديره صلاحيتدار بولنوب بولونمىدقلىرىنىك مسأله سى مثبت
برطرزده حل ايتدك . [۱] شيمدى باشقا بر مسأله يى ، عايديت صلاحيت اختلافى تدقيق
ايتك ايتيه يورز : معلومدر كه حال حاضرده تورك شارعى هنوز حادثه حقنده فكرىنى
سويله مە مشدر . شيمدىكى صورت حلدن ك بويوك محذورلر حصوله كله بيلير . هيئت عدليه
ايله اداره محكمه لرىنىك متقابل صلاحيتلرىنىك تعيين امرنده فعلى بر مؤبدە موجود بولونمىدقلىرىنىك
جهتله بوايكى صنف محكمه لرك ، عىنى ماده اوزرنده ، هرايكىسنك بردن صلاحيت ادعاسنه
صيق صيق شاهد اولمىك ممكندر . شو حالده بلكه ده بر برينه ضدايكى اجتهادتكون ايدە بيله جىكى
كبي ، بالعكس بوايكى صنف محكمه نك بردن عدم صلاحيت قرارى ويرمى حالنده ده
فرد ، فعلاً ، مراجعت ايدە جك بر حاكم بولمىك امكانسز لغنه دوشمش بولونه جقدر . فقط
اساساً ، واضع قانونك نهايت ، ممكن الحصول قضائى اختلافلردن منبعث مشكلاتى حل
ايدەرك بك ياقينده دولت عضولرىنىك تشكيلاتنه عايد اساسى قانونلر مجموعه سى اكمله
موفق اولاجى شيه دن وارسته بولنديقندن بوبوشلق اوزرنده فضله اصرار ايتك فائده سزدر .
بوصورتله واضع قانون وطنداشلك حائز بولندقلىرىك تأميناتى تقويه و حاكملرك مساعيسى
اعظمى درجده تسهيل ايتمش اولاجقدر .

۱

عايديت اختلافلردن بحث ايدركن ، ايكى آيرى صنفه ، برى عدليه صنفه ديكرى اداره
صنفه عايد ايكى محكمه آراسنده صلاحيت مجادله سى باش كوسترديكى زمان متكون اولانيه
(مثبت اختلاف) بر عىنى ايشده عدليه و اداره محكمه لرىنىك عدم صلاحيت بيان ايتملىرى حالنده
تحدث ايدەن اختلافلىرى (منفى اختلاف) قصد ايدىيورز . ايشته بونك ايجوندر كه عايديت
اختلافى وجوده كله بيلمك ايجون اول امرده قضائى عايدىنىك يانى باشنده ، ادارى نزاع

[۱] حقوق فاكولته سى مجموعه سى سنه : ۱۹۲۷ . نومرو : ۲۲ ، صيفه ۷۵۲ و مابعدى
ايله نومرو : ۳۳ ، صيفه : ۹۷۱ و مابعدينه مراجعت .

واختلافلی رؤیتہ یکانہ صلاحیتدار دیگر برمحکمہ نیک شکل ووجودی لازمدر صورت
ظاہرہ دہ داہا بسیط ، حقیقتہ دہا قاریشقی وادارہ ایدیلنلر ایچون داہا آز مساعد بر
صورت حل اولان وحدت قضا سیستہ منہ تابع آنفلوساقسون مملکتلرنده حال بویله دکلدر .
فقط وظائف اجراییہ وظائف عدلیہ دن آیریلان وتطبیقاندہ چوق داہا یوکسک اولان بر
قضای اداریہ مالک دیگر آوروپای بری دولترلرنک اکثریتک تمسک ایتدیکی صورت
حل بودر .

قضای ادارینک لزومی و قیمتی حقندہ یک زیادہ مناقشہ ایدلشددر . برچوق اختلافلردن
صوکرآ آرتق یوکون ، اکثر مملکتلرده بونہجہ التحاق لہندہ کی حرکتک تأمین غلبہ
ایتمکدہ بولندیغنی سویلہ مکدہ بآس یوقدر . فرانسز شورای دولتنک ارانہ ایتدیکی نمونہ نیک
برچوق تقلید وامثاللرہ وجود ویردیکی قابل انکار اولاماز . قضای اداری مدافعلرنک
وضعیتی ، حاکمک اختصاصی واداری دعوانک خصوصیتی نقطہ سندن اولدینی قاداردولتنک
امتیازاتنک لزوم مرعیت وابقاسی چہتندن دہ غیرقابل هجوم برحالہ کلشددر ؛ حقوق خصوصیه
قواعدینک ، اشخاص عامہ ایلہ مأمورلری ویا ادارہ ایدیلنلر آراسندہ کی مناسباتدہ
ممکن التطبيق اولمادینی آرتق بداهت مرتبہ سندن دہ نہایت ، افرادک حقوقی بر شورای
دولت طرفندن بر محکمہ تمیز قادار ، بلکہ دہ داہا ای حمایہ ایدیلہ بیلیر . بر آمریقان
مؤلفی ، پروفیسور (غارنر Garner) فرانسہ دن بحث ایدرکن بورأیدہ بولونمقدہ در :
« یوکون آرتق اعتراض ورد احتمالندن وارستہ اولارق قطعیتلہ دینیلہ بیلیرکہ ،
افرادک حقوقنک اداری مقاملرک قانونسزلقلربنہ ، سوء استعماللربنہ ، کیفی حرکتلربنہ
قارشی بو قادار ای حمایہ ایدلدیکی و آحادک بو نوع سوء استعمالندن متحدث ضررلرک
تضمیننہ نائلیت خصوصندہ بو درجہ قطعی امنیت پرورده ایتدیکی باشقا بر مملکت
یوقدر . » (Yale Law Journal 1924 p. 509) انکلیز حقوقنک ضدینہ اولارق بوتون
آوروپای بری حقوقندہ ، قضای ادارینک قبولنہ دوغرو غایت واضح بر حرکت مشہوددر .
خاصہً اسویجرہ آچیقجہ بوطرلز حلہ دوغرو کیتمکدہ در . (Werner. Le débat sur
la compétence de la cour administrative fédérale)

لکن بومحسنات ، نہ قادار باہر اولورسہ اولسون ، قضائی ایکیلکک غیرقابل رد
وانکار محذورلر عرض ایتسنہ مانع اولاماز . بونی آچیقجہ طانیق لازمدر : بردولت ،
قوہ قضائیہ سنی تقسیمہ ، حاکمک صلاحیت و تفویضی آیرمغہ ، برینہ رقیب ایکی سلسلہ

محاکم تأسیسه رضا کوسترمکله کنديسی حقیقی مشکلاته دوغرو سوق ایتمش اولویور .
بو طرز حرکت ، حاکمک حائر اولایله جککری قیمت ذاتیه لرینه رغماً ، عدالتده بر عطالت ،
سیسته مک فنا ایشله می ، وضوح سزلقر ، موازنه سزلك کبی نتایج ویره بیلیر . قضائی
ایکلیکی مقبول کوستره بیلیمک ایچون هرشیدن اقدم حائر اهمیت اولان شیر ، بر طرفدن
صلاحیتلرک بویکی صنف محکمه آراسنده ایجه فصل وحسم ایدلمش اولمی و دیگر طرفدن
بوصلاحیتلرک تقدیردن انبعث ایده بیله جک اختلافلرک قولایجه و کنديلیکندن ، (متوسط
و عندالاخلاف ایشلری عائدیتلرینه کوره توزیع ایده بیله جک) بر هیئته تودیع ایدلمسیدر .
بویکی مبریت ، شویله بر معادله به اساس اولایله جک طرزده بر برینه متسلسلاً باغلبدر :

تفریق قوی = اختلاف = تحری صلاحیت .

اداری صلاحیتک تثبیتی خاصه ایکی صورته ائده ایدیله بیلیر : یا قانون ایکی ساحه یی
آیرر ، حدودلری تثبیت ایدر ، برینه مخصوص اولمایانی تمامیه دیگرینه بر ائق صورتیه
مرجع قضائیلردن برینک صلاحیتی تعداد ایدر و یا خود مواد اداریه ده بر محکمه حقوق
عادیه محکمه سی tribunal de droit commun اولقی اوزره ارائه ایدیلهرک بوتعریفه کیرن
هرخصوص اونک رؤیت و تدقیقه تابع اولور . بوتقدیرده ، بوتون احکام و نتایجی استدلال
ایدلمک لازمکن بر اساس قومش اولویور . فقط محقق اولان برجهت وار ایسه اوده
شودرک بونلرک هانکیسی انتخاب ایدیلیرسه ایدلسون مشکلات ینه بردوامدر . صلاحیتلرک ،
هرهانکی بر اختلافک حدوتی مانع اولایله جک درجده دقیقه سنج بر صورتده تثبیتی قابل
دکدر ، وعمومی بر اساسک تفسیری ایسه اختلافاته بول آچار .

حقوقی فورموللر مواد مختلفه یی شامل ومعضلدرلر ، حاکمک کنديلرینی شو ویا
بو طریق علمی به doctrine تمایل ایتدیرن طرزده یتشمشدرلر ؛ انسان اولقی حیثیه
صلاحیتلرینی کنیش بر صورتده تفسیره قالدیشه بیلیرلر ، کنديلرینی خرب فکریله حرکتک
سور وکله یی قوته قایدیرا بیلیرلر . هم ، قطعی و متصلب صلاحیت قواعدی بیله تطمینکار
دکدر ، زیرا اصلا کافی درجده واضح اولامازلر ، شأیت اجتماعیه نک تبدلاتی ، تفسیره
محل و برمه به جک درجده یاقیندن تعقیب ایده مزلر ، و هر حال وکارده بلا اعتراض
کنديلرینی قبول ایتدیره بیله جک بر استمرار واستقرار کوستره مزلر .

شوالده تطبیقاتده ایکی صنف قضائی آراسنده اختلافات چیقاجنی عیان و ظاهر در،
 اولیه ایسه بونلری ناصیل حل ایتملی؟ قضای اداری تجربه لرینک اک خالص مملکتی اولان
 فرانسه ده - (چونکه تاریخاً ثابتدرکه اوراده ، بوتون تشکیلات اساسیه سیسته ملری
 ده ندیکی کبی قضای اداری ده آز ویا چوق موفقیتلی بوتون شکلردن یکمشدرد.) - برمحکمه
 مخصوصه نك تأسسنه قادیار سیسته م آقصامقده ایدی . وضعیتی قبا طاسلاق خاطر لایالم :
 معلومدرکه اختلاف رجالی بر قضای اداری نك لزومی فکر یله تام معناسیله مشبوع اولدقلری
 حالده صلاحیت اختلاف لرینک حلنی ، موضوع بحث ایکی مقامک مشترک مافوق اولوق
 اعتبار یله قراله ترك ایتملردی . جمهوریتک ایکنجی سنه سنده مطالب لر - دعوا جیلر - تمیز
 خصوصنده قونوانسیون مجلس نك مالیه انجمنه مراجعت مجبوریتنده ایدیلر . اوچنجی
 سنه ده عدلیه ناظری ، دیره کتوارک مرجع اجراییسیله بالائتلاف صلاحیت حقنده قرار
 ویره بیلوردی . شوالده اختلاف حکومته عائد بر سلاح ایدی . سکنجی سنه ده ، رئیس
 حکومت بالاخره ایسته دیکی کبی قرار ویرمکده سربست اولوق اوزره ، شورای دولتک
 هیئت عمومیه سی اعطای رأی ایدر اولدی . بوتون بوصورت حللر اساساً زمانک مه رله ن،
 لوپواتوه ن ، دوپن کبی اختلافک بالخاصه مقاصد سیاسیه ده استعمال ایدلمسندن دلکیر
 اولان بنام حقوق شناسلری طرفندن تنقید ایدلدی . یاری یاری به هریکی صنفک منسوبیتندن
 متشکل مختلط بر اختلاف محکمه سی تأسیسی توصیه اولونویوردی . فقط بو جاذب
 و سخار صورت حلك ده بر کوچلکی واردی : ریاست مسأله سی . ۱۸۴۸ ده حکومت ،
 « حکومت نامنه قضا » justice retenue وظائفندن تجرید اولونمش ، شورای
 دولت اعضا لری قوه تشریعیه ایچندن انتخاب ایدلمکده ایدی . قوه قضائیه ، اعضا لری
 حکومت طرفندن قید حیات شرط یله تعیین ایدلدیکندن ، حقیقه بر اوچونجی قوت
 ماهیتی اکتساب ایتشدی . اوزمان آچیقجه مسأله قسماً اورتایه آتیلدی : غنعه پرورلر
 ایله عدلیه صنفی طرفدارلری نقطه نظر لرینی مستقبل اختلاف محکمه سنک رولی اوزرینه
 مهاجمه کارانه توجیه ایتدیلر . اکثریت ، اختلافلرک حلنده شورای دولتی حکم موقعنده
 براقنی آمین بولما دقلری کبی ، دیگر طرفدن بونلرک محاکمه سی غنغوی تجاوزلردن
 احتراز ایتدکلری قوه عدلیه به تودیع ایتمکی ده تهلمکلی صایبورلردی .
 شورای دولت و محکمه تمیزجه اعضا لری میانندن هر اوچ سنه ده بر مساوی عددده
 انتخاب اولونا جق ذاتلردن مرکب وعدلیه ناظرینک ریاستی آئنده متشکل بر محکمه نك

احداثى ايله مجلس بىطرفلە برچارە بولاجغى ظن ايتدى . فقط عجا ، (سەرىنى) نك ديدىكى كى « بو انجه دوشونولش ترتيبك ، حال اختلافده بولونان ايكي مقام آراسنده هر دورلو استقلال و بىطرفلق تأميناتى حائز بولوندىغى » دوغرومى ايدى ؟ البت خاير . زيرا حقيقتده ، مذاكرات انساننده هر كس كندى فكرينك مدافعه سى ايچون تجرد ايتديكندن سو كنده سىامى بر شخصيت ، يعنى ناظر بو بو كسك محكمه نك قرارلرني تثبيت ايدى بوريوردى . بونك نتيجه سى اولارق اختلاف محكمه سنده ۱۸۵۱ تاريخه قادار ادارى صلاحيت احراز غلبه ايدى بورايدى . بوتاريخده حكومت نامنه قضا اصولى و بونك منطقى نتيجه سى اولان اختلاف مسائلنك رئيس حكومت طرفندن رؤيى مسئله سى تكرار ظهور ايتدى . آنجق ۱۸۷۲ تاريخنده دركه بو كونكى اختلاف محكمه سى تشكىل ايدى . بيلمشدر . فقط ايلريده سويله جكمز كى بوده آزاده تنقيد دكلدر .

اختلافك حلك معقول بر تسويه باغلامسى يولنده كى تحريات مقدمانه ، فرانسه ده ، كورولويوركه ، اختلال انساننده قبول و او زماندنبرى بلافاصله اكال و تميه ايديله كلكده بولونان قضائى ايكلكك فديه نجاتى اولمشدر . بو تحرياتك ، عبنى مسئله نك تورك حقو - قده كى وضعى آكلاق خصوصنده بزه يارديمى اولابيلير . اكر قضائى ايكلك اصولى قبول ايدلمش اولسايدى ، توركيده صلاحيت اختلافى مسأله سى موضوع بحث اول - مازدى . فقط بو اصول قبول ايدلمشدر . بوده يكي نهجك لمنه قيد ايديلمسى لازمكلن تجدد پرورانه تدابير اساسيه دن برى تشكىل ايدر .

بوتخابك حقيقى و واضح سبيلرى نه لردر ؟ بونلرى شيميدىن كشف ايتك مشكلدر . مع هذا منطقك دخى بو بولى كوستردىكنى ايلرى سوره بيله جكمزى ظن ايدى بوز . توركيه هر زمان تام معناسيله ادارى بر سلطه اولاكلىشدر ؛ تورك ملتى تاريخده برچوق انسان كتله لرني اداره ايتمش ، اونلره حكمران اولمشدر ؛ « نهج ادارى » دينن يعنى اداره ايتك وظيفه سنك ، عبنى زمانده حكومت قوه اجرائيه سنك بر شعبه سى اولان مركزىلشمش بر قوت طرفندن درعهده ايدلدى بى بر اصولى عصر لرجه تطبيق ايتمشدر . بوغنه بو كونكى توركيده محفوظ و مرعى قالمشدر . مطلقيت دورنده اجراسنه امكان اولمايان بر كيفيت اولق اوزره نهج ادارى بى قانونيك ايله تهوين و تعديل ايدى جك اولان جمهوريت ره رژيمى طرفندن بوغنه ، آنجق تقويه و احيا اولونابيلير . خلقك ، اداره ايدىلنك اسكى نهجده كى

محترز ، عاطل و مؤثر بر تأمیناتی حائز اولمایان وضعیتی ، واسع صلاحیتلری حائز بر شورای دولت تأسیسی سایه سنده آرتق حقیقه مظهر حمایه اولمشدر .

اسکی نهج بر امتیاز ، صحابت و لطف دوری ایکن بو کونکی نهج قانون نهجیدر . ماضیده نهج اداری خاصه بر قادرو ، بر چر چیوه قیمتی حائز دی و بو اعتبارله خدمت لری ایدم بیلمشدر ، بو کونکی ایسه خلقلک ، اداره ایدیلنلرک حمایه سنه متوجه بر انکشاف امکانلرینی طاشیمقددر . متجدد فیکر لرک آرزو اتمش اولدقلری شی ، اداره بی حقیق بر مراقبه قضائیه تابع بولندیر مق امکانی تأسیس ایتمکدر . بوکا واصل اولابیلیمک ایچونده اک ایی یول ، هیچ شبهه سز بر قضای ادارینک موجودیتنی قبول ایدی . فقط بو ، ماضینک تجربه ایتدیکی عقامته محکوم نهج اداری ده اولامازدی . واسع بر صلاحیتی و بوتون قدرت ممکنه بی حائز بر محکمه لازمدی . اداری تصرف و معاملهلرک ابطالنه متعلق دعوالری اولدینی کبی ، اداری تصرفلرک نتایج مالیه سنی تدقیقه مساعبخش اولان اداری تضمینات دعوالرینی ده بو محکمه نک صلاحیتی داخلنده طوبلامق ایجاب ایدیوردی . بویه آکلاشینجه قضای اداری درین بر انقلاب افاده ایتدکن ماعدا ، قضای عادینک قارشیسنده استثنائی بر محکمه کبی دکل بلکه اداری خصوصانده بر حقوق عادیه محکمه سی اوله رق اخذ موقع اتمش اولویور . قضای عادینک دهاچوق مأمورلری و منسوبینی اولدینی و صلاحیتنک غیر قابل رد بر صورتده دها کنیش بولندینی قید احترازیسیله بویکی صنف قضا آراسنده بر تعادل وجوده کلیوردی . قابل تطبیق قواعدک نوع و ماهیتنه کلنجه : قضای عادینک آلدنمدون بر قانون اولسنه مقابل قضای اداری بوندن محروم بولندیغندن حقوقی کندیسیتی تعیین ایتمک موقعنده ایدی . [۱]

دینیه بیلیر که تورك مؤسسی یعنی تشکیلات اساسیه قانوننک واضعی le constituant مقامات عدلیه ایله مقامات اداریه آراسنده تفریق قوایی تطبیق ایتمک مسئولیتنی در عهده ایتمشدی ؛ بو تفریق بحثنده ده شو فرانسز طرز تفسیرینی تعقیب ایله مشدر : « محاکم عادیه ، اداره نک معاملاتنی تقدیر و یا وظیفه و مأموریتلرندن دولایی اداره ایدنلری حضور لرینه جلب و محاکمه ایدمزلر . محکمه لر ، تشکیلات اساسیه قانوننه مخالف ایتدکجه اداره نک معاملاتنی تأخیر و تعویق ایدمزلر ؛ اداری هیئتلره corps administratifs قارشی سرد ایدیلن عدم صلاحیت ادعالری هیچ بر زمان محاکم عادیه نک حوزه صلاحیتنه داخل دکلدر . محکمه لر

[۱] مصالح الدین عادل بک افندی طرفندن تدریس ایدیلن لسانس و دوکتورا حقوق اداره

تقریر لرینه مراجعت بک شابان استفاده اولور .

اداره تصرفاتی des actes d'administration رؤیتدن ممنوعدرلر ؛ اوندن صادر اولمش امرلرک اجرایی منع ایده مزلر ، فقط بوکا مقابل تشکیلات اساسیه قانونک قضایه متعلق لازم الرعایه احکامی اینجاچه اداره ایدنلرده صنف قضائی به قارشی هر هانکی تجاوزده بولونمازلر . ایشته بونلر ، کچن عصرک صوکنده لافریه ر طرفندن شو طرزده افاده ایدیلن فرانسز اختلال حقوقک کندی تعیراتیدر : « مملکتک مرکزیشدیرلش تشکیلاتی ، اداره به تودیع ایدیلن خدماتک اهمیتی ، بونلرک انتاج ایتدکلری مسئولیتلر ، فرانسه ده ، عدلیه محکمه لرینک مداخله سیله غیر قابل تألیف کوروندی . » ۱۳۴۲ تاریخلی تورک تشکیلات اساسیه قانوننده ، شهسز بوتفریق بوقادار قطعیتله افاده ایدن ماده لر یوقدر . قانون مذکورک ۸ نجی و ۵۴ نجی ماده لری قوه تشریعیه و قوه اجرائیه ایله وظائف قضائیه نک یکدیگرندن آرلدیغنی واضحاً سولش ایسه ده مقامات اداره ایله مقامات عدلیه آراسنده کی دیگر تفریق قوی اوقادار آجیق اولارق تصریح ایدلمه مشدر .

مع هذا بو ، قوه اجرائیه فصلنده کی ، واسع صلاحیت قضائیه بی حائز رشورای دولت تشکیل ایدیه جکنی اعلان صورتیه قضائی ایکیلکی تأسیس ایدن ۵۱ نجی ماده دن مستبان اولمقده و واقع بولونمقده در . باشقه بر حکم موجود اولماسه بیله یالکیز بوضراحت « اختلاف » و « بونک حلی » خصوصنده بک بویوک نتیجه لر جیقار مامزه تماماً کافیدر . قضائی ایکیلک ترویج ایدلمشدر ، اوآندن اعتباراً - مادام که « اداری دعوالری فصل ورؤیت » بک مهم حقوقی مناقشه و اختلافلری بادی اولمادن اقتحام ایدیه میه جک بر ایشدر - بویکی قضا آراسنده صلاحیت اختلافلری حصوله کلک تهلکه سی باش کوستر .

بوصورتله ، تورکیده قضائی ایکیلک آجیقجه قبول ایدلمش برره نسیب اولدیغنی تبیین ایده بیلیرز . شیمدی بونک بوتون نتایجی استخراج و مؤیده سی سرد ایتمه کچالیشالم .

— ۲ —

مادام که تورک حقوقه نظراً ، بر قضای اداری و مواد عادیده بر عدلیه منظومه سی واردر ، هر شیدن اول بونلرک متقابل صلاحیتلرینک حدودینی تبیته حصرا اشتغال ایتلیدر . شیمدین بویله بر مسأله نک حلی داعیه سنده بولونمق عیشر ، بزبوجرآنده بولنیه جغز . بونکه برابر اساسی شمدین تبیت قابلدیر . تشکیلات اساسیه قانونی ، مهم بر متن اولان ۱۹۲۵ کانون اول ۷ تاریخلی شورای دولت قانون مخصوصی ایله دیگر مختلف قانونلر اولدیغنی

کي حقوقك عمومي اساسلري ، مقاييسه لي حقوق منابعي ده (خاصة فرانسز امثالنك قيمتي اوزرنده دورماليدر) بزه صلاحيتلرک تحديدي امرنده سرد مطالعه يه اساس اولاييله جک بعض ملاحظات درميانه امكان بخش اولاييلرلر .

بزه رهبر اولاييله جک اوج قاعده قويايلير : ۱° — مواد اداريه ده شوراي دولت بر حقوق عاديّه محکمه سيدر Tribunal de droit commun ۲° — شوراي دولت قانوني ايله سائر بر طاقم قانونلر بعض صلاحيت نقطه لريني وضوحه تثبيت ايديورلر ۳° — حقوق عامه نك عمومي قاعده لري و قانونلري بعض معاملات و تصرفات اداريه ده قضاي ادارينك صلاحيتني بر طرف ايتمکده در .

A — برنجي قاعده اساسيلير : يك بربوك برشمولي هائز بر عمومي اساسي اولموش اعتباري بر قسم مراده نماه اهاکمر . شوراي دولتك مواد اداريه ده بر حقوق عاديّه محکمه سي اولديني شورانك تشکيلنه دائر قانونك « شوراي دولت اداري دعوالري رؤيت و فصل ايلر » افاده لي ۱۵ نجی ماده سنك ۴ نجی فقره سيله ۲۳ نجی ماده سندن مستبان اولمقده در : « قانوناً معين مرجع قضائسي بولونمايان اداري دعوالر بدياً و صورت قطعيّه ده شوراي دولته رؤيت اولونور . »

بوندن شوراي دولت محدود بر صلاحيتله تجهيز ايديله يهرك اداري دعوالرک کنديسنه براقيلمش اولديني نتيجه سي چيقار . صراحة محاکم عاديّه نك صلاحيتنه مودوع اولمايان خصوصانده ، اداري فعل ، قرار و معامله لر نتيجه سنده حقوقي مختل اولانلر طرفندن قاعده ايديلن دعوالر مرجع اعتباريله قضاي اداري يه تابعدر .

شوراي دولت محکمه صفتيله ، تميز ، استيناف حاكمي ، ايلك و صوك مرجع حاكميدر . شورا ديكر اداري محکمه لردن ، بونلر آنجق قانونله صراحة کنديلرينه مودوع ايشلرده صلاحيتدار اولدقلري حالده شوراي دولت ، حقوق عاديّه حاكمي اولمق حيثيتيله ، عكسنه صريح بر حکم قانوني اولماقجه ، بوتون اداري دعوالرده حائز صلاحيت اولمقله تمايز ايدر . اداري دعوي تعبيريني ، اداره شعبات عامه سنك des administrations publiques فعاليتندن دوغان متعضي معارضه و نزاعلره litiges organisés متعلق قواعدك هيئت عموميه سي صورتنده آكلاماليدر . داها اي توضيح ايده بيلمك ايجون ، تجاوز صلاحيت دعوالريني Recours pour excès de pouvoir قضاي تام دعوالرندن آيران معتاد تقريبي خاطر لاقم فائده لي اولور قناعتنده يز .

تجاوز صلاحیت موادندہ شورای دولتك صلاحیتی ۱۹ نجی ماده نك (آ) فقرہ سی
ایله ، ۲۲ نجی ماده نك برنجی فقرہ سندن مستبان اولویور .

ماده : ۱۹ § آ — رؤیتی محاکم عدلیه نك وظیفه سی خارجندہ بولونان مسائل
حقندہ کی اداری معاملات ومقرراتدن دولایی حقوق مختل اولانلر طرفندن اقامه اولونان
دعوالر دوعرودن دوعرویه صورت قطعیه ده شورای دولته تدقیق ورؤیت اولونور . «

ماده : ۲۲ § ۱ — اداری مقام وهیئتلردن صادر اولان معامله وقرارلر حقندہ
صلاحیت وشکل واساس ومقصد جهتلردن بریله قانونه ویاخود نظامه مخالفتدن دولایی
علاقه دارلر طرفندن اقامه اولوناجق ابطال دعوالرینی دعاوی هیئت علنیه سی رؤیت ایدر . «

ایشته بوراسی ، هر معناسیله اداری دعوالرہ خاص اولان ابطال ساحه سی ، بوبابده
تمامیت قضائیه یی حائز بولونان شورانك صلاحیتك هیچ بروجهله مناقشه قبول ایتمه جکی
برساحه در . بوموضوع اوزرندہ ، درین واطرافلی برصورته تدقیق ایچون دکلسمده
بعض عمومی ملاحظاتی درخاطر ایتمك اوزره برآز دورالم . تطبیقاندہ تجاوز صلاحیت
دعوالرله ابطال دعوالری آراسنده مماثلت وعینیت واردر . بویك چوق ، واخیراً ،
بویکی دعوی آراسنده یکرمی سنه اول چوق بارز برحد فاصل تأسیس ایدلمکده اولدینی
حالدہ بوکون آرالرنده متزاید بر متابعت interdépendance کورولمکده دوعرو تکامل
ایتمش بر مفهومدر . تجاوز صلاحیت دعوالری آنجق بر طرفلی بر تصرف اداری علیهنه
بونك ابطالی غایه سیله توجیه ایدیلیر . بو ، اساس جهتندن دکل قانونسزلق نقطه سندن
قدرت عامه La puissance publique علیهنه متوجه بر دعوادر . منشأندہ ، تجاوز صلاحیت
دعواسی ، محکمه دن قانونیت اسباب خارجیه سندن دولایی ابطاله منحصر بر حکم
استحصالی مقصدینه مستند بر دعوی ایدی . (Alibert, Le contrôle juridictionnel de
l'Administration) . فقط تورك حقوق اداره سنده بونك بویله اولدیغنی ظن ایتمه ملیدر .
بوقیل دعوالرك مسموعیت شرطلری تصریح ایدلمه مشدر ، علیهنه مراجعت قابل اولان
تصرفك ماهیت ونوعی ، مدعینك صفتی ، بلکده موازی بر طریق مراجعتك موجودیتنی
ایجه تام وقطعی برصورته تعیین ایدهرك بوشرطلری تنظیم ایتمك موافق اولور . اقامه
دعوی اسبابنه کلنجه ، بونلر قرارلرك صلاحیت شکل واساسی ایله موضوعنه تعلق ایدر .

تورك شوراي دولتي ايجون هم اداري بر نظامنامهك داخل قانونيتني (اساسي)، هم ده اداري واجرائي بوتون مقرراتي تدقيقه امكان واردر.

مع مافيه، تشريعي، عدلي تصرفات ايله منتج ضرر اولمايان قرارلر بوطريق مراجعت خارجنده قالاچقدر. قانوناً، ابطال دعواسي ايله آنجق بر تصرف ويا قرارك ابطاله توسل اولونا بيلير؛ بوندن ماعدا، برقرار مقدمك وجودي ده شرطدر؛ لكن، فرانسز قانونك عكسنه اولارق تورك قانوني ادارهك، بر مدت معينه ظرفنده مراجعت جواب ويره مسنك رد ماهيتنده عدايديله جيكي وبوسكونك، اجرائي بر قراره معادل ضمنى بر رد قرارى ماهيتنده تلقيسييله، توجه خصوصته امكان ويره جيكي خصوصلريني تصريح ايتمه مشدر. بوراده بر بوشلق بولنديني آشكاردر.

فقط بوراچقده عاجل بر مسأله توضع ايدسيور: عجبا ابطال دعواسنك، محاكم عادييه ويرليهر ك يالكز وآنجق اداري محكمه لره مودوع بولونديني دوغروميدر؟ وعجبا ادعا من وجهله اداري محكمه لر نظامنامه لك قانونيتني تقديره صلاحيتدار ميدرلر؟ محاكم عادييه، اولنرده بوقانونيتي تقديره صلاحيتدار دكيدرلر؟ بونقطه ده حقوقيلرك فكلرلى بر بوندن يك زياده آيرلمقده در. بعضيلرى، تشكيلات اساسيه قانونك «نظامنامه لك قوانينه مغايرتي ادعا اولونمقده بونك مرجع حلى بويوك ملت مجلسيدر» حكمنى مفيد ۵۲ نجى ماده سنه استناداً مسلكداشمز مدحت بلك [۱] رأينى التزام ايتمكده درلر. بورا باب حقوقه كوره نظامنامهك تفسيرى بويوك ملت مجلسه بيراقيلمشدر، هيچ بروجهله اونى تقدير محكمه يه عائد اولاماز. نظامنامهك ماهيت حقيقيه سي قانونك كنك تماماً عينيدر وقانون احداثى حقى بويوك ملت مجلسينكدر. بصورتله، افراد طرفندن اداري نظامنامه لك قيمت قانونيه سي دوچار اعتراض اولمقده محكمه، اجراى محاكمه دن توقي واساس حقنده كي قراريني بويوك ملت مجلسي قانونيت مسأله سنى حل وحسم ايدنجيه قادار تعليق ايله مه ليدر. بوتبعده، بوقادار مهم بر مسأله لك نام بر مناقشه سنه ياناشما يارق ساده جه تدقيقاتمرك بزي ايصال ايتديكي نتيجه لرى ذكر ايدمك كز: تشكيلات اساسيه قانونك ۵۲ نجى ماده سي بزه بر مانع كى كورونمهور. بوماده لك، قانونيت كيفيتك محكمه لره مراجعسي فكلرينه معارض اولانلرك ويرديكي معناده آكلاشيلديني تقديرده، سائق اولاجنى عظيم وبرر

[۱] معلم مدحت بك، نظامنامه لك قانونه مغايرتي تقديره اساساً شوراي دولتك ده صلاحيتدار اولديني قبول ايتمهورلر. (حقوق فاكولته سي مجموعه سي، صاى)

مسأله مستأخره شکننده سرد ایدیه جک لایعد اعتراضل نتیجه سنده عدالتک مفلوجیتنه قادر واراجق محذورلردن باشقا، بویوک ملت مجلسنک تعطیلی حالنده اورتایه چیقاجق مشکلاتی قاله آلماسق بیله، تشکیلات اساسیه قانوننک متن وروحنک قانونیتک تدقیقنه مانع بولندیقی یته ظن ایتیه یورز. ۵۲ نجی ماده نیی متضمن بر حکمی محتوی دکلدر؛ حاکمک، اوکنه کلن برایش ضمنتده بر نظامنامه نک قانونیتنی تحقیق امرنده طبیعه حائز بولندیقی صلاحیتله تعارض ایتدیکی کبی اداری وعدلی قوتلرک تفریق اساسی ده اخلال ایتمز. اوحالده عیجا تشکیلات اساسیه قانوننک ۵۲ نجی ماده سنی ناصل تفسیر ایتلیدر؟ علی المعتاد مجلسک صلاحیتلری زمره سنه داخل بولونمیان بر پره نسپیک تأییدی صورتنده... یعنی: حاکمک صلاحیتلرینک طبیعی استعمالنی هیچ بروجله سکنه دار ومعین بر حادثه نیی قضائی بر صورتده رؤیت ایتهمک شرطیله ملت مجلسی، شاید بویله بر طلب کنیدیسنه ابلاغ اولونورسه، (کیمک طرفندن، ناصل، شکل، قرارینک نتایج حقوقیه سی مسائلی ده آریجه محتاج توضیحدر) وظائف معتاده سنه نظراً خلاف عاده برحق قیلندن، قانون ایله نظامنامه نک مطابقت و موافقتی حقنده بر قرار اتخاذ ایتهمک صلاحیتداردر. بزم رأیمزه کوره بوندن شو نتیجه حاصلدرکه، قرار، موضوع بحث دعوانک تطبیقانه منحصر قالمق ونظامنامه نک عموم حقنده ergo omnes بطلانی نتیجه سنی تولید ایتهمک شرطلریله محاکم عادیه نظامنامه نک قانونیتنی تقدیر ایده بیلیرلر. بویله بر صورت حل قوه تشریعه ویا اجرائیه اصلاً تجاوز تشکیل ایتمز، هیچ بروجله اداره نک فعالیتنی اخلال ایله مر.

ابطال دعوالرنده، شورای دولتک حقوق عادیه صلاحیتی قاعده سنک شمولی بو اولونجه قاعده نک تضمینات دعوالرنده وسعتی نه اولاجقدر؟

بوراده، استناد اولوناجق معیارک آرانمی ایجاب ایدیور، زیرا «اداری خصوصاً صانده» تعبیری صریح دکلدر، اطرافنده صلاحیتک تشکل ایتدیکی مفهومندن استعانه ایدهرک توضیح ایدملک ایجاب ایدر. عیجا بومفهوم هانکیسیدر؟ تحریسی فرانسز حقوقنده یک مشکل اولمشدر. حال حاضرده شوطر زده قابل اجمال کورونویور: «اساس اعتباریله، قضای اداری، اداره نک حقوق عادیه دن خارج قدرت عامه امتیازاتی متضمن اولان معاملاندن متولد قضای تام دعوالرینی رؤیت ایتلیدر. - Hauriou, Droit adminis- (tratif IIe. ed. p. 955) فقط بو سیستم بوتون مؤلفلر طرفندن قبول ایدلمه مکده در؛

معلومدرکه حقوق اداره نظریاتیجیلری ایکی بویوک مکتبه آریلیرلر : بو حقوقی « قدرت عامه » اساسنه استناد ایتدیره نرله « خدمت عامه » یه ایتنا ایتدیره نر . اداری دعوالر بختنده تورکیه ده هانکی معیار قبول ایدلمشدر ؟ حقوق اداره « قدرت عامه » اساسنه مستنددر ادعاسنده بولونمق اداره ، کندیسنه تثبیت ایتدیکی غایبه وصول ایچون تعیر دیگرله خدمات عامه احتیاجاتی وقانونلرک عموماً اجرای احکامنی تأمین ایچون ، اکثریسی قدرت عامه جمله سندن یعنی حقوق عادیه نظرأ خلاف عاده اولان وبعضیلری ده حقوق عادیه دن مستنبط بولونان برطاقم حقوقک استعمالنی موجب تدابیره توسل ایدر دیمکدر . ایشه بو اعتبارله درکه قدرت عامه نك بر صلاحیت مختاره سی *pouvoir discrétionnaire* و اجرای مقدم *exécution préalable* امتیازی واردر و اداری امتیازی متضمن هر تصرف ، حقوق عادیه صلاحیتی قاعده سی موجبنه ویا لکزر بوامتیاز سببیه قضای ادارینک صلاحیتنه داخلدر . شو حالده تصرفک خدمت عامیه مضاف اولدیغنی دکل قدرت عامه نك استعمالدن متولد اولوب اولدیغنی آکلامغه اهمیت ویرلک لازمکیر .

دوگی ، ژهز ، بونار ، رولان کبی دیگر ارباب حقوقه نظرأ تصرف ادارینک معیاری مذکور امتیازدن منبعث اولماسنده دکل قانوناً ونظاماً خدمات عامه نك تمشیتی ایله موظف وبوظیفه نی ایفا مقصدیه حرکت ایدن براداره مأمورندن صادر اولوب اولمادیغنده مندمجدر ، بو تصرفلر ایستر اجرائی قرارلر اولسون ایسترسه قرارلردن باشقا معاملات وتصرفاندن عبارت بولونسونلر . (Rolland, Précis de Droit Administratif p. 43) ژهز « حقوق عامه و حقوق اداره خدمت عامیه متعلق قواعدک هیئت مجموعه سیدر » دییور . (Jèze, Principes généraux de droit Admi. p. 1) دوگینک دوات نظریه سنک ایضاحی صد دنده منحصرأ خدمت عامه مفهومی اوزرینه مستند بنای حقوقیسی معلومدر (*Traité de Droit Constitutionnel*) . شو حالده بومؤلفلره نظرأ خدمت عامه تصرف ادارینک محکیدر ؛ دولتک ، غایبه وصول واسطه سی اولان اراده قدرتنه حاکم اولمق ایجاب ایدن خدمت عامه فکریدر . بوچتین مناقشه علمیه اشتراک ایتکمکسزین ، کندی کندمره ، تورك موضوعاتنک تطبیقاً هانکی مثبت جهته تمایل ایتمش بولندیغنی صورملی یز . تضمینات دعواسنی تحریک ایدمک اولان تصرف اداری ، بر خدمت عامه نك ایفاسی ضمنتده واقع اولدیغنی ایچونمی بوقسه داها واسع بر مفهوم اولان قدرت عامه دن صادر اولدیغنی ایچونمی تصرف اداری تلقی ایدیه جکدر .

قطعی بر جواب ویرمکده دوچار اولدیغمز صیقینتی بی اعتراف ایدرز . قانونده ، بونلردن برینی انتخاب خصوصنده بزه رهبر اولاییله جک کافی سییلر بولامایورز ، هنوز اجتهاده مفقوددر . هر حالده محقق اولان برشی وار ایسه ، شورای دولت تشکیلی حقنده کی قانونکده اثبات ایتدیکی وجهله خدمت عامه مفهومی (قدرت عامه معیارینک قاله آلیناماسی حالده بیله) اداری تصرف صفتی وجوده کتیرمک ایچون ذاتاً کافیدر . شویله بر نهج تصویرینده هیچ بر مانع یوقدر : قدرت عامه نك حرکت کلمه سندن متولد ویا خدمات عامیه متعلق هر تصرف تصرف اداریدر . بوصورتله ، رفکرک دیکرینه ترجیحی ویا منحصر آبرینک قبولی دکل بونلرک مساوی لزوم واهمیتلرینی طانیق کبی بر فائده بی حائز متوسط بر ترتیبه وارلمش و بویکی مفهوم یکدیگرینی اتمام ایتمش اولور . ناصل اولسه مادام که بونکون ساده خدمت عامه ، غیر قابل رد وانکار بر صورتده تصرف اداره بی تمیز ایتدیریور او حالده خدمت عامه نه در ؟ هور بونک تعریفی اک نام و مکملی کبی کورونویور : « کلمه نك یوکسک معناسیله بر انضباط فکری Une pensée de police ایله معین بر خدمتی دواملی ومنتظم بر صورتده عامیه قارشی ایفا ایتمک وظیفه سنی تأمین ایدن بر صلاحیتلر ، قوتلر وعادتلر تشکیلات عامه سی . . » (Précis, Ile. ed. p. 15) . فقط خدمت عامه نرده باشلار نرده طورور ؟ بومفهومک تقدیرنده چیقان تبعاد و تخالف افکاردن ناصل عائدیت صلاحیت اختلافی تولد ایتدیکی کوره جکز . هر حالده موقه بویله بر معیاره تمسک ایدنجه ، خدمت سبیله ویا خدمتک فنا ایشله مسندن دولای اداره نك ایقاع ایتدیکی ضرر لرله ، مرکزی اداره نك عدم مرکزیت شعبات اداره سی و خاصه ولایتلرک حیات مدنیّه کی تصرفاتی اوزرنده مراقبه صلاحیتلرینی استعمالندن عبارت بولونان وصایت اداره تصرفاتی (actes de tutelle administrative) دخی ، خدمات عامه اوغرنده پایلان قدرت عامه تصرفلری اولق حیثیتله ، اداری تصرفلر میاننده اخل ایتمک قولایلا شیر . بذاته خدمت عامه مفهومی غایت کنیش ودورمادن بویون بر اتساعه تابع اولدیغندن شورای دولتک حقوق عادیّه موادنده وتضمینات دعوالری خصوصنده کی صلاحیت ساحه سی بوحاله نظراً بک واسع بولونویور .

B ایکنجی قاعده ، شورای دولت قانونی ایلر دیکر قانونلرک بعضه صلاحتیت نطریقی تصریح ائتمه اړطالریده . ۱۹۲۵ ده حاضر لانان یکی شورای دولت قانونی

دعوی ادارینک ال صوك انكشاف وتكامللرندن ملهمدر . بنابرین هیئت عمومی سی اعتباریله یکی موضوعاتك هیئت مجموعه سیله تماماً آنكدار صاغلام برآبدہ حقوقیه در .

۱۹ نجی ماده سیله مواد اداریه ده حقوق عادیہ صلاحیتی اساسی قبول ایتمش اولدیغنی کوردیکمز جهتله آرتق قانونده صلاحیت خصوصنده بر تعداد تام آراشدیر ماملیدر . اوراده آنجق ، صلاحیتك بر قسمك بیانی ، بر «نوه» بولونمق امید ایدیله بیلیر . شمولی توسیع ایتمك بك قولای اولان مسائله تماس ایتمك لرندن قانونده کی تعداد بك عاقلانه واصابتله یاییلمشدر . فی الحقیقه بعضیلری بر چوق احوالده حق لرنده صلاحیت ذاتاً ثابت بولونان موادك آنجق بر متممی ویا نتیجه زائده سی corollaire اولاجقدر .

بوصورتله ویرلش وجهه لری داها دقتله تدقیق ایتمك اوزره مناسب بر تفریق قبول ایدہ جکمز .

نزاع ودعوالری آ - مقالواتدن متولد ویا عقدی ساحیه متفرع ، ب - دیگر سییلردن منبعث ویا غیر عقدی ساحیه متعلق اولمالرینه نظراً ایراجمز .

۱ - عقری سامه مفروق قابل ارجاع نزاعلر

a) ۱۹ نجی ماده موجبنجه شورای دولت خدمات عامه دن برینی ایفا مقصدیله دولت ویا اداره اشخاص معنویه سی طرفندن عقد ایدیلن مقاله لره متعلق دعوالری رؤیت و محاکمه یه صلاحیتداردر . بوراسی غایت واسع بر منطقه در . موضوعات آراستده مشابہت بولندیغندن ، بومنطقه نك حدود لرینی تثبیت ایچون ، فرانسه حقوق اداره سی حقنده کی معلوما تزدن استعانه دن داها موافق برشی اوله ماز . (آپلتونك) اشارت ایتمدیکی کی (Appelton, Traité élémentaire de contentieux administratif, p. 185) « اداره خدمات عامه غایه سیله حرکت ایتمدیکی زمان مقالواتدن متولد اختلافلر ، دولت ویا اونك برینه قائم اولانلر Ses succédanés حقوق عامه یه مخصوص بر مقاله سندی استعمال ایتمک لری ، بر اداری مقاله عقد ایله دک لری تقدیرده اداری محکمه لره عائد اولاجقدر . » دیمك که مطلوب اولان ایکی شرط وارددر : خدمت عامه واداری مقاله شرط لری . . بواداری مقاله مفهومی مبنی علیهی اولان خدمت عامه نك همان تعریفی لزومی آمردر . آپلتونك (op. cit. p. 197) ، ژه زك (Principes généraux du Droit administratif) وهو - ریونك (Précis. 11e. éd. p. 29) رأیلرینه کوره خدمت عامه فکری ، احتیاجات

عمومی بی تأمین موکل تمضولک organismes ایشلتمه و استهوار طرزندن mode d'exploitation مستقدر . (رهژی ، امتیاز ، صناعی و یا تجاری تشبیلر) . حکومتلرک ، بر خدمت عامه واسطه سیله احتیاج عمومی بی تأمین ایتک ایستهمش اولدقلرینی ناصل آکلامالیدر ؟ بر چوق اعراض و اشارات ایله .. مثلاً : ۱ - خدمت عامه نك دولت و یا آنک مقامه قائم اولانلر طرفندن احدائی . ۲ - خدمتک دائمیت سجه سی . ۳ - قوای عامه نك مراقبه سی . ۴ - ایشلتمه انحصارینک اداره یه حصر ایدلمش اولسی .

فقط برده اداره طرفندن عقد ایدیلن مقاوله نك قضای اداری یه تابع اولسی ایچون تجاری و یا مدنی بر حقوق خصوصیه مقاوله سی اولمایوب اداری بر مقاوله اولماسی لازمدر . اداری مقاوله ده ، افراد ایله اداره آراسنده بر خدمت عامه نك تأمین مقصدیله بر تراضی موجوددر ؛ طرفین خاصه ، بر شرطنامه دن ، دولتک عاقیدیله برلکده خدمت عامه نك فعالیتنه ، ایشله مه سنه دوغرودن دوغرویه بر اشتراکندن ، ایکی طرفک صراحة قضای ادارینک صلاحیتنه مطاوعلرندن مستبان اولاجنی اوزره بر حقوق عامه نهجه تابع اولملردر . بوبایده فرانسز اجتهاد محاکمندن آلنان بر قاچقراری ذکر ایدیورز : بر چیفتیجی طرفندن کندی اراضیسی اوزرنده محکومینک چالیشماسی حقنده اداره ایله عقد ایدیلن بر مقاوله بر حقوق عامه مقاوله سی Contrat de Droit public عد ایدلمشدر . (C. E. 25 Mais) (1925 Dalloz hebdomadaire p. 579) کذا آنکرک ییلانی آوجیلرینه ده پارتمان طرفندن محض بر تخصیصات ده بویله اولمشدر . (C. E. 6 Fev. 1903. Terrier, Dalloz 1904. 3. 65. conclusion Romieu)

b) تورک شورای دولتی ، (۲۲ نجی ماده نك ایکنجی فقره سی) موجبنجه اقتصاد و نافع ایشلری امتیازاتی حقنده کی اختلافاتی رؤیته ده صلاحیتداردر . قانون بوتعبیرلرله نه بی قصد ایدیور ؟ اولاً اقتصاد امتیازلری هانکیلریدر ؟ وهله ، بوراده دریش ایدیلن ایکی قسم امتیازی بر رندن آیرد ایتک خیلی کوچدر . هرایکیسی ده دعاوی اداره جمله سندندر ، هرایکیسی تدقیق ایدن عینی تشکلددر ، هیئت علنیه در ؛ شوخالده آرالرنده فرق کوزه تمکده یک مهم عملی و تطبیقی بر فائده یوقدر . مع مافیه اقتصاد ایشلری امتیازندن ، واضع قانون ، خدمت عامه علاقه سندن زیاده مالی و اقتصادی بر منفعتک غالب بولندیقی امتیازلری قصد ایتش اولمالیدر . هرامتیاز آلان خلاف عاده حقوقدن (یعنی اداره یه مخصوص و حقوق

عادييه نظرآ خلاف عاده حقوقدن (Droits exorbitants) استفاده ايدرسده امتيازلك هيسنك اداري وصفي عيني درجده اولميه جني جهته نهايت بونلرده خدمت عامه سويه سنه يوكسه لمكسزين اقتصادي غايه لر تحقيقنه چالیشان امتيازلرلر .

اول امرده « اقتصاد ايشلري امتيازاتي » تعبري ، - موضوعلرينه كوره بر تفریق يامقسزين - دولت طرفدن شركتلره ويريلن مختلف احوصارلر كي مالي غايه لي امتيازله تطبيق ايديوورز . امتيازي آلان شركتلره دولت آراسنده تحداث ايديه بيله چك دعوالرده تجارت محكمه لرينك دكل امتياز عقدينك تفسيرى ايله موظف و حاكم موقعنده بولونان شوراي دولتك صلاحيتي جاري اولاجقدر .

بو « اقتصاد ايشلري امتيازاتي » كله لرندن عيني زمانده ، اراضينك دكر صولرينه ، سيللره قارشى مدافعه سي ، آثار صولرك ، ايرماقلرك تميزلمسي ، باطاقلرك قوروتولماسي ، غير صحي اراضينك صحيلشديرلمسي كي منفعت جمعايه (d'intérêt collectif) ايشلريني كورمك اوزره اصحاب اراضينك برلشمه سندن وجوده كلن اداري - سديقه جمعيتلري طرفدن باشاريلان ايشلره ، شهرلرده منفعت عامه سجيھه سي حائز ، اروا واسقا ، الكتريق قوتنك قوللانيلماسي ، تشجير ويا عمومك منفعتي نامنه ياييلان ديكر هر نوع زراعي اصلاحات كي فعاليتلرده قصد اولونابيلير . (Hauriou op. cit. p. 821)

كذا ، تورك موضوعاتي ده فرانسز موضوعاتي كي ، تكميل مهم قواي محرکه استعمالى تشبثاتنك انحصار اصولي آلتنه قونمسي قبول ايتديكي تقديرده « اقتصاد ايشلري امتيازاتي » صوقوتندن استفاده امتيازلى ويا صو ايشلري امتيازلى ده اولابيلير كه بونلر ، استحصال اولونان قوت خدمات عامه احتياجاته تخصيص ايدلمه رك على العاده افراده پارا ايله ويرلديكي تقديرده نافع ايشلري امتيازاتي دكلدرلر .

نهايت مختلط ترتيبلره تورك قانوني ، مختلف هيئتلر ، جمعائتلر Collectivités (دولت ، ولايت ، ناحيه ، فرد) آراسنده ، هم تشبثك اداره سني هم مسئوليت ماليه سني مؤمن مشترك المنفعه برره زي تشكيلندن عبارت مختلف قومينه زونلرله زنكينه شه بيلير .

بورده زي ، شوراي دولت طرفدن تفسيرى ايجاب ايدن برشرطنامه ايله ويريلير . (Bret. la Sté d'Economie Mixte 1925- Chéron. Actionnariat des collectivités publiques 1928) فقط دولت ويا عامه هيئت و جمعائتلري (collectivités Publiques)

حصه دار، مؤسس، شرکت مدیری صفتیله نظر اعتباره آلتیجه بوقسم دعوارک محاکم عادییه راجع بولونماسی منطقیدر .

واضع قانون نافع ایشلری امتیازاتنک تدقیقی دعاوی هیئت علیه سنه آلیقویمشدر . فقط بوتعبیر، بومیانده امور نافع تشبثاتی ویا مقاولاتی، امور نافع امتیازلرینی، مشترک المنفعه ره ژی مقاوله لرینی احتوا ایدن امور نافعیه متعلق بالعموم معاملات معنای عمومیسنده می آکلاشیمالیدر، بوقسه امتیاز تعبیری قصرأ معنای حقوقیسنه حمل اولونارق بونافع ایشلری امتیازاتی تعبیرندن، امور نافعنک ایجاب ایتدیردیکی مقاوله لردن ساده جه یالکز برینی می آکلامالیدر ؟

بز قصرأ تفسیر طرفدار ی بز ؛ مدت وامتیاز آلانله ویریلن ایشلتمه حق کی ملاحظه لر ایله یالکز امتیازک هیئت علیه ده رؤیتیه واضع قانون نظرنده داها آز اهمیتلی سائر امور نافع مقاوله لرینک دعاوی دائره سنه کیتیمی ایجاب ایدر قناعتنده بز .

دیگر بر نقطه داها محتاج حلدرد، (ماده ۲۲ § ۲) امور نافعندن تحدت ایدیه بیله جک بوتون دعواری یعنی ساده جه امتیاز مقاوله لرینک تفسیرندن متولد نزاعلری دکل عینی زمانده امور نافع معاملاتندن حصوله کلن ضررلری ده درپیش ایدیورمی ؟ بزه قالیرسه (ماده ۲۲ § ۲) عمومی برمعنایی حائز و نافع ایشلری امتیازاتندن منبعث بوتون دعوارله قابل تطبیقدر، ومنحصراً بونلر هیئت علیه ده محاکمه ورؤیت ایدله لیدر .

بومسأله لر تنویر ایدلدی، فقط معاونت واشتراك تکلیفی des offres de concours ، منقول اشیا بیع وتسلیمی مقاولاتی des marchés de fourniture ، نقلیه مقاولاتی ، اموال عامه یی اشغال امتیازلری des concession d'occupation du domaine public ، اموال عامه نک بر مقصده تخصیصی خصوصلردن چیقان دعاوی حقنده نه حکم ویرمیلیدر؟ خدمت عامه اوغرنده منعقد اولوق حیثیتیه بومقاولاتنک اداری وصف وماهیتی حائز بولندقلرنده هیچ شبه یوقدر ؛ بوعبارله قضای ادارییه تابع اولملری اقتضا ایدر . قانونک بوبابده کی سکوتندن دلالة استفاده ایدله مز . معاونت واشتراك تکلیفی offre de concours امور نافع معاملاتنه ربط ایدله لیدر ، زیرا بوبره به دکل ، تماماً حقوق عامه یه خاص بر مقاوله در . نقلیه و منقول بیع وتسلیمی مقاوله لرنده des marchés de fourniture et de transport مقاوله نک اداری سجیه سی غیر قابل انکاردر ؛ برچوق مقاوله لرده امور نافع مقاولاتنه ودیگر برچوقلری ایسه خدمت عامه امتیازلرینه تمثیل ایدله بیلیرلر . شبه سز اموال

عامه نك اشغالی امتیازلری concession d'occupation du domaine public نه خدمت عامه امتیازلری نه ده نافع ایشلری امتیازاتی دکلدر . بونلر ، ایرماق ونهرلردن سو آلا امتیازلری ، و بعض بلدیہ رخصتیہ لری permissions de voirie کی اداره نك ، یالکز کندی رضاسیله و علی العاده برفرده بخش ایتدیکی مساعداتدر . اموال عامه نك اشغالی امتیازلری ایله بلدیہ رخصتیہ لری ماهیتلری ایجابی اولارق محاکمہ سی اداره یه عائد بر طرفلی عقدلدر . اموال عامه نك تخصیصی ویا دولته ، ولایت ، ناحیه یه عائد بر غیر منقولک بو خدمتی تأمین ایچون یر خدمت عامه یه ویا بر شخص خصوصی یه ویا خود منافع عامه یه خادم بر مؤسسه یه ویرلمسی حاللرندہ دعوالرک اداری ماهیتلری - بذاته تخصیص ، خدمت عامه نك ایفای وظیفه ایتمی امرندہ یاپیلان و بر حقوق عادیہ مقاوله سی تشکیل ایتمین بر عقد اولدیغندن - طابق لازمدر .

شو صایدیغمز بوتون دعوالر هیچ شبهه سز عادیاً دعاوی دائره سنه کیتیلیدر .

(c) شورای دولت قانوننك ۲۲ نجی ماده سنك ۳ نومرولو بندی « معادن تصرف ورخصت امتیازاتی حقنده کی اختلافاتك » دعاوی هیئت علنیه سنده رؤیت ایدیله جکی مفیددر . فی الحقیقه ، رخصت و امتیازلرک قضای ادارینك صلاحیتنه کیمرسی قادیار طبیعی بر شی اولاماز . فقط معدنلرک تصرفی مسائلی حقنده بو طبیعیك ناصل ثابت فرض اولونابیلیر ؟ بو آنجق ، یا واضع قانونك ذاتاً بر قسمی غیر قابل انکار بر صورتده اداره یه عائد بولونان معدن دعوالرینی بوباده کی صلاحیتلری هپسنه تشمیلاً توحید ایتمه سیله قابل ایضا حدر ؟ یا خودده بو کیفیت معدن بولوق و ایشلمك خصوصلرندہ دولتک رولنی برنجی درجه ده حائر اهمیت تلقی ایدن یکی قانونلرک چوق بارز بر تکاملی عد اولونابیلیر ؛ فی الحقیقه خدمت عامه فکری بوساحده کوندن کونه تأید ایتمکده در . (Lazareano Nouvelle loi Minière de Roumanie, Paris 1927) امتیازه تقدم ایدن دوره ده بالخاصه تحریاتی منفعت عمومیه غایه سی داخلندہ تنظیم و اونلرک بوغایه یه کوره تعیین استقامتی تأمین ایتک موضوع بحثدر .

بو حادثه ده بو منفعت حاکم اولدیغندن ، تحری رخصتیہ لری ایله مساعده طلبلرینه متفرع دعوالرده صلاحیت اداریه قاعده در . (Appleton op. cit. p. 173) امتیاز قرارنامه ایله بخش اولندیفی جهته ، بو قرارنامه نك تفسیرینه ویا حکم سزلکنه دائر اختلاف صلاحیت اداریه جمله سننددر ، عینی صورته ، معدنك امتیازینی آلانلر ایله بونك سطحنه صاحب

اولاً آراستہ ویا مجاور امتیاز لک ایکی ویا متعدد صاحب لری آراستہ کی مناسباً آندہ ده حال بویله در ؛ نهایت ، امتیاز دن صو کرا کی تحری اموری موضوع بحث اولدینی زمان اشغال ایدیلن اراضینک صاحب لری طرفدن در میان اولونان تضمینات ادعای ده بوقیلدندر .

ایشته قانونک ، عقدی ساحده ، قضای ادارینک صلاحیتنه عطفنه مساعد بولندینی اختلافلر بولندر . شمدی اونه کی اختلافات زمره سنه چلم . خلاصه ، خدمت عامه اوغرندہ عقد اولونان مقاوله لک کافه سنک قضای اداری به تابع قیلمه سی ضرورتی اساس قاعده در .

۲ — غیر عرضی رضعیتده قابل عطف اضمینلر

قانون بویله ده یک دها آ صریحدر . هیچ اولماز سه بعض معطیات تثبیت اتمه سی شایان تمی ایدی ؛ مناقشه ایدیه جک بر خصوص وماده بولونمادینی قطعاً شه سزدر . شورای دولتک و اختلاف محکمه سنک فعالیت انشائییه سی activité constructive بو منطقه ده در که اک بویوک مشکلات ایله قارشیلماشاجقدر . تورک موضوعات قانونیه سی هنوز تماماً نامش اولدیقدن صلاحیتلر بحثده یک ایلری کیتیمک احتیاط سزلق اولور ، زیرا ، بزه معلوم اولمایان اسباب منطقه ایله اصداری تأخیر ایدیلن قانونلرک بویله ده عدلی بر صلاحیت تثبیت اتمه سی یک اعلا محتملدر .

(a) ۱۹ نجی ماده ، رؤیتی محاکم عدلیه نک وظیفه سی خارجنده بولونان مسائل حقنده کی اداری معاملات ومقررات ایچون تخصیصاً شورای دولتک صلاحیتنی قبول ایتشددر . تضمیناته متعلق اداری دعوالر بحثده اولدیقمیزی اونوتمایم . بوکنیش تعیر ایله نه کبی واسع مناظر واقفلر آچیلور ؛ تضمیناته متعلق اداری دعوالر قدرت عامه نک مسئولیتنه متدائر نظریاتک بر تطبیقیدر ، کالیله قبولی ایجاب ایدن بر سیسته مدر . مرحله مرحله ، سرد اولونان پرنسپیک نتایج قصواسنه قادر بوجهته کیتیلیدر ، چونکه بونی یا بمقله حقوق عامه علمنک اک حال واک صوک معطیاتنه وارلمش اولور .

اخطاره لزوم وارمی ، جمهوریت نهجی قانونه مراعات اوزرینه مستنددر ، بذاته قانونیت ده مسئولیتک موجودیتنی فرض ایدر . حاکمیت مایه ایله مسئولیت ناقابل تألیف دکلددرلر . اوزون زمانلر برینک ، دیکرینی نقیض بولندینی توهم اولونمش ، لکن عکسی

غيرقابل رد بر صورتده اثبات ايدلمشدر . يكر منجي عصر ك ابتداسندن بري اك مشهور حقوقشناسلر ، كيتدكجه بويون علمي بر حر كته ، قدرت عامه نك عدم مسئوليتني سوزده اثبات ايدن دليللري رد و جرح ايتملردر .

شه سز اك واسع واك نازك اولان بوغير عقدي منطقده بر قاچ اشارت نقطه سي تثبيت ايدلم . بونلرك مسئوليتلريني تسليم ايتديرهرك تضمينات المقي ايچون دولت ويا اداره اشخاص معنويه سي علملرينه اقامه اولونان دعوالر موضوع بحثدر . فعاليت عامه نك عقدي ساحه خارجنده كي بوتون تظاهراتي بويه درپيش ايدلمشدر ، بونلرك شعولي ايسه بك واسعدر . بونوع خصوصانده اصلا قوانين مخصوصه نك معاوضه انتظار ايتمه مليدر ؛ چونكه كندى كنديلرينه صاغلام ، ومتجانس بر مسئوليت سيستمى جهازى قورومق شوراي دولت ايله اختلاف محكمه سنك اجتهادلرينه عائددر . مع هذا شه سز قانون دخي تقدم ومداخله وياخود مساعى اجتهادكارانه يه بر استقامت تمين ايدم بيلير .

معلومدر كه قدرت عامه نك مسئوليتي بالخاصه خطر [*] *risque* وخطا معطيات حقوقيه سي اوزرينه مؤسدر . مسئوليت ، بوايكي مفهوم اطرافنده تعضو وتشكل ايدر . غيرعقدي ساحه ده متحد ادارى دعوالرك باشليجه نقطه لرني كوزدن كچيردم :

(a) اول امرده ، امور نافع معاملاتندن حصوله كلن ضررلر . . . بونلر ، عقد خارجنده قدرت عامه مسئوليتنك باشنده كلير . ساده جه استملاكي بر نظام آلتنه آلاق دكل فقط خدمات عامه نك ايفاسي ايچون قدرت عامه طرفندن ياپيلان معاملات نمونه اولان امور نافع نك اجراسي حسييله بر ملكه ايقاع اولونان ضررلري ده تضمين صورتيله ملكيتنك قطعياً حمايه سي لزومي حقوقده بك اسكي زمانلرده كنديسي حس ايتديرمش ، ميدانه چيقمشدر . (امور نافع نك انكشاف وترقيسي ده بويه بر حمايه نك مطلقاً لزومي اثبات ايتمكده در .) دوچار اولونان ضررلر ماديلك ، دائميك وماهيت استثنائيه سجايي ذاتيه لرني (*leurs caractères intrinsèques de matérialité, permanence, nature*) (*exceptionnelle*) پرده پرده آچارق استمكناه صورتيله نظر اعتباره آلتالي وبالخاصه ده موقراسي روحنك ، انقلاب حقوقنك الهامكرده سي اولان « مكلفيات عامه ، افراد آراسنده تماماً تقسيم وتوزيع ايدمله ليدر ، قاعده سي موجبجه تأمين تضميني صورتيله ملاحظه ايدمله ليدر .

[*] ياخود لسان حقوقزده كي استعماليله (خسار نظريه سي) .

بوندن ماعدا، بوبابده لازم الرعایه بر اساس ده، پک نادر انحراف واستثنای قبولیه، نافع ایشلری دعوالرینی بر کل حالنده واداری صلاحیت نقطه سندن مطالعه ایتکدر؛ استثنای قصر وتحدید ایدلیه جک اولورسه بوندن، اساسده قطعی وصیقی قاعده لر قویارق اوکنه کیلمسی قولای اولان پک عظیم مشکلات جیقایلیر؛ کرک امتیاز وکرکسه ضرر وزیان دعوالرینک هر ایکینک اداری اولماسی غایت طبعیدر. بوصورتله مذکور دعوی، شخصلره ایقاع ایدلمش ضررلرده داخل اولمق اوزره معامله نک طرز اجراسنه ویانیتجه سنه متعلق هر شئی وکذلک اثر عامه نک ouvrage public موجودیتندن حصوله کلن ویاخود یالکز دولتک دکل بالعموم اداره شعبات عامه سنک یابدینی ایشلرده اداره نک مسئولیتی مؤدی اولایله جک هر خصوصی احتوا ایدر.

عینی زمانده صلاحیتی، نافع ایشلری امتیازانه مترافق اولان موقت اشغاللردن متولد ضررلرده تشمیل ایتیلیر.

(b) خدمات عامه نک قصورندن متولد ضررلر... امور نافعدن حصوله ضررلر غیر عقدی مسئولیتک آنجق محدود بر قسمیدر، شمدی حقوق عامه نک الکی مکتسباتندن بری اولان وفرانسز حقوقک، شورای دولتی ایله عالمی سایه سنده، دیگر هر هانکی بر دولت موضوعانده معادلی بولونمیان بر طرز مکملده احکامی جمع وتدوین ایتدیکی بر مسأله به تماس ایش بولونیورز. هر حالده تورک شورای دولتنک، بر فردک اداره دن تضمینی طلب ایتدیکی بر ضرری تدقیق ورؤیت ایده جکی زمان عظیم بر سبیک نتیجه لرندن استفاده ایدرک بوتلقیناندن الهام آلاجنی امید وتخمین ایتک بجادر.

بوساحده تورک قانون مدینسک احکامی مابه التطبیق اولاماز. حقوق عامه به خاص اولان بومسأله حقوق خصوصیه به خاص اولان اساسلرله حل اولوناماز. اساساً قانون مدنی بونوع مسئولیتی اصلاً درپیش ایتدیکی کی عینی زمانده شمذیک بوخصوصده هیچ برقانونده مسبوق دکلدر. خاصه صلاحیت مسأسی تدقیق ایتدیکمزدن بوراده مسئولیت حقدن مرعی اولان اساسی قاعده لری موضوع بحث ایتیه جکر، مع هذا اساسنده (تصرفدن قابل انفکاک وباعتبارله یالکز آنی ارتکاب ایدن مأمورک مسئولیتی موجب اولان شخصی فعله fait personnel مقابل اولارق وظیفه دن غیر قابل انفکاک واداری وصف وسجیهی حائر خطالی بر تصرف صورتنده قابل تعریف) بر خدمت عامه خطاسنه منجر اولان، خدمات عامه نک غیرطبیعی، انتظامسز ویافنا ایشله سنندن حصوله کلن

ماهیت مخصوصه‌ی حائز ضرر لر دن دولای ادارهنك مسئول ایدله‌سی لازم کله جگنی خاطر لاتاجفز .

بویه‌جه ، خدمتک موجب ضرر نقیصه‌لری یعنی مأمورلرک خدمت ضمننده وقوعه کلن خطالری اوزرینه مبنی اولونجه بومسئولیتک تقدیری صلاحیت اداریه‌ی ایجاب وتضمن ایدر . فرانسز حقوقنده بومسئولیتک هانکی اساسله مستند اولدینی کیفیتی : عیبار وکیل préposé ایله موکل commettant آراسنده کی ، محاکم عادیهنك صلاحیتنه داخل ، مناسبات عادیهن دن متولد بر مسئولیتیدر ؟ یوقسه دولت ایله مأمورلری آراسنده کی ، صلاحیت اداریه‌یه راجع وحقوق عامه احکامنه تابع ، مناسبات مخصوصه دن منبعث اداری ماهیتده برمسئولیتیدر ؟ طرزنده اوزون مدت مناقشه ایدلشدر . فرانسز قانون مدنیسی محررلرینک منحصرأ حقوق خصوصیه ساحه‌سی نظر مطالعه‌یه آلمش بولندقلری ، دولت ایله مأمورلر آراسنده کی مناسباتک ، بالخاصه قدرت عامه‌نك استعمالی موضوع بحث اولدقده ، خدمت عقدی ویا وکالت تشکیل ایتیه‌جکی وحقوق خصوصیه‌کی وکیل ایله ادارهنك خدمت عامه ایله مکلف مأموری آراسنده آشکار بر فرق بولندینی قطعی برصورتده اثبات ایدلش بولونمقده در . برمثل ، وکیل préposé دکلدر ، بر حکومت ایدن gouvernant در . تورك حقوقنده ، عینی منطق حقوقی logique juridique ، وضوح ویکي حقوق اندیشه‌سی سبیلرله تماماً عینی صورت حللرک قبولی ضروری کورونمکده در . بوصورت حللر قضائی ایکیلک ایله ، شورای دولت قانونجه قبول ایدیلن صلاحیت قاعده لرندن تماماً مستبان اولمقده در .

(c) خدمت عامه‌نك معروض بر اقدینی خطر دن risque متولد ضرر لر ... خدمت عامه‌نك خطا سندن متولد مسئولیتک یانی باشنده فقط اوئی استخلاف ایتیمکسزین ، بعض نقطه‌لری هنوز بک نا تمام بر شکلده تعمیق ایدلش اولماسنه رغماًینه الکشیان دقت یکی تریات حقوقیه دن بری بولونان ، بر « خطر دولایسیله اداری مسئولیت » نظریه‌سی وجوده کلشدر .

خطر دن متولد مسئولیت سیسته‌نك اساس سجه‌سی خطا فکرندن تماماً مجرد اولوشی وقدرت عامه‌ی مسئول اعلان ایتیمک ایچون منحصرأ ، دوچار اولونان ضررک معین بعض سجایای ذاتیه caractères intrinsèques عرض ایدوب ایتدیکنک تعیین ایدلسیدر . بومسئولیتک ، بر تعهد وتشبث اداری entreprise administrative داخلنده : قدرت عامه

(Duez. La Responsabilité de la Puissance) ایہ خدمت مندہ مستخدم افرادک مناسبت اندہ
(publique p. 47)؛ جواریت دن متولد استثنائی خطر لردہ؛ تعہد و تشبث اداری خار چندہ :
قدرت عامہ نک اوچونجی شخصلرله اولان مناسبت اندہ وحتی قدرت عامہ ایہ بر خدمت
استعمال ایدن بریسی آراسندہ کی مناسبت اندہ تطبیق ایدلدیکی کورولشددر . فقط بوبایدہ
بعض ایضاحات ویرمک لازمدر .

تشبث اداری داخلندہ نظریہ تطبیق ایدیلپور، عملیہ اولسون اداره یہ اولسون هیچ بر
خطا قابل اسناد اولمقسزین ، ازقضا واقع احوال دن (آفات سماویہ دن) cas fortuit متولد
بر قضا مک قربانی اولان عمللرہ تضمینات اعطاسندہ بونظریہ استناد اولونویور؛ کذلک
اصولی دائرہ سندہ مأموریتک الغاسی نتیجہ سندہ کندیسنه آنی اولارق یول ویریلن
- قانوناً و نظاماً حمایتیہ لایق - بر مأموردہ تضمینات استحصالی ایچون ینہ بونظریہ دن
استعانہ ایتکدہ در : قدرت عامہ نک ایقاع ایتدیکی غیر طبعی و استثنائی بر ضررک تضمینی
مواجهہ سندہ (C. E. fr. 11 Déc. 1903 arrêt Villenave-26 Mars 1920 Traminé)
فقط خطر نظریہ سندہ تطبیقانتک ناصل ، قدرت عامہ دن متضرر اولان اوچونجی
شخصلرک وضعیتہ مساعد نتیجہ لره موصل اولدیغی کورمک بک چوق داها بویوک وسعت
واهمیتی حائزدر . (Duguit. Leçons de Droit Public général p. 312) . علی المعتاد
جواریت دن متولد اولانلرک حدیجی آشان خطر و تهلک لری تضمن ایدن معاملہ لر یاپیلدجہ قضا
وقوعندہ ، بونلر دائماً ، هر دورلو خطادن مجرد و مستقل اولارق دولتک مسئولیتنی انتاج
ایده بیلیرلر . (C.E. fr. Regnault-Dérozières, Dalloz 1920. 3. 6. Colas. Revue de
Droit Public 1920, p. 406) مندر کده « لیہرته » زرهلینسک یانندہ دمیرلہ مش کمی
افرادندن بر طاقہ زرهلیدہ حادث اولان بر انفلاق نتیجہ سندہ اولمشدی؛ شورای دولت،
« جواریت دن متولد خلاف عادہ خطر » . استناد ایدہ رک طاقہ نک عائلسنه بر تضمینات
اعطا ایتدی . والتہر ایشندہ ده کیفیت بوبلہ در (Sirey 1927, 3.35) مارسیلیا بلدیہ رئیس
محاور بر غیر منقولک آتہ ویریلہ رک یا قیلماسنی امر ایتمشدی ، قومشونک بلدیہ علمینہ
تضمینات آلتق اوزره آجیدینی دعوی ، هر نوع خطا فیکرندن مجرد اولارق ، شورای
دولتجہ قبول ایدلدی .

باقیکز ، ژہز و دوکی ایہ برابر بونظریہ نک طرفداری اولان پروفیسور دوئز بونک
اتساعنی نہ یولده تصور و مطالعہ ایدیپور : « فیکرمن مصیب ایسہ ، خطر نظریہ سندہ

اداري مسئوليت واديسنده مهم بر ساحة تطبيق موعوددر دينه بيلير . صلاحيت مختاره سنه pouvoir discrétionnaire پك قيصقانچ اولان قدرت عامه نك ، شوراي دولتك مراقبه سنه ، سانسورينه كوچ تحمل ايده چكي اداري فعاليتلرده محل استعمال بولاجقدر ؛ حكومت تصرفاتي actes de gouvernement قصر و تحديد ايتك اوزره يو كسك قضاي ادارينك آهسته فقط محقق اولان مؤثر مساعيسه انضمام ايده چكدر . »

تورك حقوقيده ده ، خطر نظريه سي انكشاف ايده بيلير مي ؟ بوكا هيچ بر مانع بو قدر . چونكه بو كيفيت ، شو ويا شو مناسبته ويا خود خاصه شو ويا بولخنده بونظريه نك بره نسيبي تدوين ايده چك قانونلردن مستقلاً شوراي دولتك امكان اجتهادي داخلنده در . [۱]
[۱] بوراده ، خزينه بي علاقه دار ايده ن خصوصاً شوراي دولتك صلاحيتنه دائر برقاج كله علاوه ايده لم .

اساس اعتباريله تورك حقوقيده هر ويركي قانوني ، تطبيقندن تحث ايده چك اختلاف و اعتراضلري ، بو قبيل مطالبي تدقيق و فصل ايده چك انجمنلرك صورت تشكلي تثبيت ايدر . بو قوميسيون حقيقي بر مراجع دعوي اولقندن زياده سلسله مراتبدن بر مرتبه اداريه سجيده سي حائزدر . بو اعتبارله ، موضوعات حاضريه نظراً ، (ويركي قانونك صلاحيت حقنده كي بر صراحت مخصوصه سي موجبجه شوراي دولتك مراجع طبيعي اولارق كوسترلديكي احوالدين ماعداسنده) شورانك تشكلي حقنده كي قانونك بكر منجي ماده سنك (ج) و (د) فقره لر ينك قابل تطبيق اولديني ادعا ايديله مزي ؟ ماده شودر :

ماده : ۲۰ — مواد آتیه شوراي دولته تميز صورتيله نهائي قطعي اولارق رؤيت اولونور :

آ —

ب —

ج — مجلس داره لر دن باشقا اداري مرجع لر دن صادر اولان قضائي قرارلر .

د — اداري مسأله لر حقنده خصوصي قانونلرله معين تميز مرجع لر دن چيقان قضائي قرارلر .

بوصورتله ، بوفكره نظراً ، ويركي اعتراضاتي تدقيقه مأمور اولان قوميسونك قرار اداري شوراي دولته عرض اولونا بيلير . (مع مافيه شورانك تشكلي حقنده كي قانونك ۵۰ نجی ماده سي اينجاچه محدود بر ساحيه منحصر در .) بو طرز رؤيت ويركيدن متوله اداري دعوالري اصلاح ايتك كبي بر فائده ني حائز اولاجقدر . بوني — قطعي اولارق بوفكره التحاق ايتكميزين — ساده جه اشارت قبيلندن ذكر واك فنا بر احتمال اولق اوزره تصور ايديوروز . زيرا قوانينك ابركيچ ويركي مسائلنده ، داها آچيقي ، داها ألويريشلي وداها مكمل اساسلره مستند بر دعوای اداري سيسته مي تأسيس ايتكمده كچيكمه يه چكنه قانز .

C — او چونكى بر قاعده ده قانوناً ويا مقرر ك عمومى قواعدى موجب بعضه

ادارى تصرف مقرر شده ادارى صلاحيت قضائى لك مرفوع بولونماييد .
ظن اولونور كه ، بوتون ادارى اختلافلر ، يعنى اداره لك نه درجه ده اولورسه اولسون
علاقه دار بولندينى دعوالم منطقاً ، قضائى ايكي لك تطبيقات معقوله سندن اوله رق ادارى
حاكمه راجع بولونمق اقتضا ايدر . حالو كه بويله اولمايور . بعضاً قانونك صراحة
حاكم عاديته صلاحيتنى محفوظ بولوندردينى وبعضاً ده توزيع صلاحياتك ، محاكم عاديته
لهنده هيچ بر متن قانونى موجود بولماديلى زمان ، اجرا ايدلسى لازم كن احوال
واردر .

حالا محدود اولمق اوزره ، تورك قانونجه صراحة محاكم عاديته توديع ايدلمش
ادارى دعوالم خاصة مواد آتية تعلق ايدر : منافع عامه نامنه استملاك ، بونك انتاج
ايتديكى نزالرك يالكز معين بر قسمى ؛ وبعض بالواسطه تكاليفدن متولد اختلافات .

حقوقك عمومى اساسلى ايجانجه محاكم عاديته راجع بولونماسى لازم كن ادارى
دعوالم كلنجه ، بونلر ، اورتاده نه امتيازات اداره ونده خدمت عامه موضوع بحث
اولماديلى جهته ادارى حاكمه عرض ايدلملر ينى محق كوستره لك هيچ بر سبب موجود
اولماديلى فكرينه مستنددر .

شرائط مذكوره يى حائز بولندجه بونلرك محاكم عاديته طرفندن تدقيق ورؤيته بر
مانع يوقدر . بوراده ، ادارى وعدلى مقاماتك تفريقى قاعده سى تهلكه ده دكلدر . ايشته
بونك ايجوندر كه دولت ، ولايت ، قضا وبلديه اموال خصوصيه سنك domaine privé
تمشيت واداره سته متعلق تكميل معاملات ، بيع ، ايجار ، سيفورطه الخ كى خصوصانده
حاكم عاديته قضاسنه نابعدر . كذلك اشخاص خصوصيه لك معاملاتنه متفرع بوتون
مقاولانده — فى الحقيقه اموال خصوصيه يى تشكيل ايدن ماللر حقنده قانون مدنى مرعى
اولمق ملايسه سيله — عى قاعده جايددر . بونلر حقنده انشا اولونان عقود ومقاولانك
على العاده وطنداشر طرفندن بايلانلردن فرق يوقدر . نته كيم دولت اراضى خصوصيه —
سنك biens domaniaux possédés à titre privé ايشله تيلمسى واستحصالة صالح بر
برحاله ا فراغى mise en valeur غايه سيله منعقد مقاوله لر — عكسونه صراحة خصوصه
اولمادجه — بونلرى تبين ايدن سندلر نه شكلده تنظيم ايدلمش اولورسه اولسون صلاحيت

اداریه دن خارج قالیرلر . دولت اورمانلرلرند آولامه ایجارلرلرند ، اداره شعبات عامه سنه حاند مزرعه واورمانلرده ایشلتمه واستثمار ایچون یوللر ومبانی انشا وتعمیری امرلرند منعقد مقاوله لرده فرانسز اجتهاد محاکمی بوبره نسپک تطبیقی جهته کیتشدیر .

اداری ضبط واشغاللرده *emprise administrative* ، یعنی خصوصی برملکک فردک حق ملکیتی تماماً نزع ایتک صورتیله اداره طرفندن قطعاً اشغالی حالنده وضعیت وحکم نه در ؟ بونازک مسأله ده کیم صلاحیتداردر . بونی تفصیله تابع طوتمق لازمدر : ضبط واشغاللر هردلو تصرف اداره خارجنده تحقق ایده بیلیرلر ، بر تقدیرده علی المعتاد محاکم عادیه نك صلاحیتی داعی اولان « بالواسطه استعلاک » ویا جبر *la voie de fait* حادث اولمش اولور . یاخودده ضبط واشغال ، اسباب تملکدن بر تصرف اداری *acte administratif attributif de propriété* نتیجه سنده (استقامت خطنه ارجاع *alignement*) ویا ملکیتی مظهر بر تصرف اداری ایله *acte déclaratif de propriété* (تحدید *délimitation*) حیز قعله چیقار . بوصوک نوعدن اولانلر ، دعوای اداری اساسات عمومیه سی ومقامات اداره ایله مقامات عدلیه نك تفریقی قاعده سنک نتایج منطقیه سی اقتضاسنجه قضای اداری به تابع اولمالیدر . مع مافیه ، بزجه شایان تنقید اولان فرانسز قاعده سی بومرکزده دکلدر . ده لیه ز (*Compétence en matière d'emprise 1926*) ایله همفکر اولارق مقامات اداریه نك ملکیته تجاوزلرلرند - قانونی بر حکم موجود اولمادقجه - فعلی اشغال *emprise-fait* ویا جبر کبی انفسی برسجیه عرض ایدن ، تضمیناته معطوف مطالبک حقوق محکمه سنه ، تصرفی اشغال *emprise-acte* دن منبعث ، آفاقی نوعدن وتصرفک ابطاننه ساعی مطالبک ایسه قضای اداری به عائدیتی قبول ایدیورز .

مأمورلرک شخصی خطالرینه مستند دعوالرک محاکم عادیه به کیتمسلی لازم کلدیکنی علاوه ایده لم :

چونکه بواحوالده مأمور ، خدمت مأموره سنی ایفا ایتمش اولمقله برابر ، فنا بر قصد اظهار ویا جرم صایله بیله جک آغیر بر خطا ارتکاب ایتشدیر .

بزه کوره ، صورت عمومیه ده صلاحیتلرک تفریقی بوندن عبارتدر .

۳

علمای مؤلفین اداری محکمه لرله عدلیه محکمه لرینک تفریقی سیسته منک اینجه دوشونولمش ، دقیق ، فوق العاده مظلم و او قادارده معضل اولدیغنی وبوندن صیق صیق

(Glasson et Tissier: Traité théorique et pratique de procédure civile 3e. ed. tome 5 p. 251) اختلافاً جديداً جدياً سوله مشرور. بوتقدير دوزرودر ، فقط بويه اولقله برابر قضائى ايكلى ويا بومؤلفرك نهايت الامر قطعى اولارق قبول ايتدكلرى عايدت صلاحيت اختلافى سيستمى محكوم ايتمز . فرانسز حقوقده بو مسأله نك بك فاذك اولدينى وصلاحيتك تفريق و توزيى بره نسيپلرى اكثرياً كفى وتقديرى بولوندينى ، حاصلى بر كله ايله بوراده هر حالده برچيربيده قطعياً ازاله سى لازم كلن مشكلات منبعلى بولندينى بر حقيقتدر . مع مافيه فرانسز سيستمك بوتون بو نقيصلريله برابر ناقابل انكار بر صورتده مؤثر برحايه طرزى تحقق ايتدريدكى ده تسليم ايتك ايجاب ايدر . بوسيدتمك بوشلقلى ، بالفعل كنديسى تجربه ساحسى اولارق استعمال ايتمى سندن ايلرى كلييور . او حالده تورك حقوقك داها واضح اولايلىسى ممكندر ، فرانسز حقوقك تجربه لرندن استفاده ايدىرك اونك عرض ايتدىكى شاين تأسف قارىشيقلىقلردن اجتناب ايدى بيلير . تورك حقوقى داها كسكين داها قطعى اولايلىر ، داها صاعلام قاعده لر قبول ايله بيلير . اختلاف محكمه سنك اشتغال ايدىجى تفريق وتميز اساسلرينك استخراجه تجربه ايتك ايجون دائماً ، ابطال دعوالرى ايله قضاي تام دعوالرى آراسنده كى اساسى تفريقه مراجعت اولونماليدر . زيرا بودعوالر آنجق داها بك چوق زمان صوكرا آرالرنده فرق قالمايه جق طرزده بربريله برله بيله جكلردر . داها اوزون مدت بونلك تفريقى فائده لى اولور ، بونلر عدم مسموعيت ، آجيلمه ويا اقامه اصوللارى modes d'ouverture ، نتايج واحكام اعتباريله قواعد متقابله لرني محافظه ايتليدر لر . [۱]

[۱] بوراده مدتله متدائر عدم مسموعيت حقنده حلب نظر ايدىجى . شورى دولت قانوننده اقامه دعوى ايجون معين مدتك ، قرارك تبليغى ويا ابطالى طلب ايديلن تصرف ومعامله نك اجراسنه اطلاع تاريخندن اعتباراً ايكى آى اولدينى مصرحدر . بونكله ، تجاوز صلاحيت دعوالرى موضوع بحث اولدينى زمان قيصه لى قابل ابضاح اولان بو مدتك عيى زمانده بر تضمينات دعواسنه قابل تطبيق اولوب اولديغى بيلمك مسئله سى توضع ايدر . ۲۵ نجى ماده بو بابده شبهه محل برافايور . مدت عييدر فقط بصورت حل ، اك جالب دقتنى عرض ايدىجى برطاقم اسبابه بناء شاين تنقيددر : بر دعوى محاكم عاديه ده اقامه ايدىلوبده بونلك عدم صلاحيت قرارى ويرملرى حالنده ، شورى دولته مراجعت ايجون معين ايكى آيلق مدت كچمش وبواعبارله علمينده مدت سبيله سقوط دعوى اعتراضى forclusion سرد اولونان فرد احقاق حق ايجون هر چاره دن محروم ايدلش اولور ؛ بوتقديرده هيچ اولمازسه بورجلر قانوننك ۱۳۸ نجى ماده نك تطبيقى قبول ايتليدر . تضمينات دعوالرى ايجون اعظمى بر مدت تعيينى صورتيله واضع قانونك بالذات مسأله لى حل ايتمى البت داها موافق اولور .

۱° — هر نه قادر محاکم اداریه نظامنامه لک قانونیتی تقدیر صلاحیتی بویوک ملت مجلسی و محاکم عادیه ایله مشترکاً حائز ایسه لرده دعوی ادارینک ال مهم قسمتی تشکیل ایدن ، نظامنامه لر خارچنده کی دیگر تصرفات اداریه نك حقوقاً تقدیر و تدقیقنده یالکیز کندیلری صلاحیتدار اولمالرینه و تجاوز صلاحیت اختلافلرنده حاکمک صفتی ینه اداری محکمه لر عهده سنده بولونمسنه بناءً ابطال دعوالرنده عائدیت صلاحیت اختلافی بویوک بر وسعتی حائز اولمایا جقدر .

بویله اولونجه محاکم عادیه ، صلاحیتلری نیه ابتنا ایتدیره جکلر در ؟ مع مافیه اختلاف تماماً غیر ممکن دکلدر ؛ تصرفک ماهیتک تقدیرندن تولد ایده بیلیر . ایشته بواعبارله در که اختلاف محکمه سی ، شورای دولتک تدقیقنه قابل عرض بر تصرف مواجهه سنده بولونولوب بولونولمادیغنی [۱] ، موازی طریق مراجعت نظریه سنک [بالواسطه تکالیف موادنده بعض خصوصانک تجاوز صلاحیت دعواسی ماهیتنده تاقی ایدیلوب ایدیه میه جکی و شورای دولتک بالواسطه تکالیفدن متولد ایشله متفرع دعوالری دائماً مقام عدلی به کوندرمسی لازم کلوب کلیه جکی خصوصلرنده عدلی ساحه ایله قضای اداری ساحه سی آراسنده بر اشارت خطی تأسیسی . (Conflit fr. Dazen. 6 Juillet 1912 V. Alibert op. cit d. 173) [تطبیقنه محل اولوب اولمادیغنی سوبله مکه توظیف ایدیه بیلیر . اختلاف محکمه لری ، قانونه اطاعتی تأمین ایچون استثنائی بر واسطه نفوذ و اجبار اولان اداری اجرای جبری سجه سنک Le caractère le l'exécution administrative forcée - قضای اداری بومعامله نك قانونیتی و نتایج حقوقیه سی تقدیر و تعیین ایده بیله جک طرزده - اداری اولوب اولمادیغنی بیانه دعوت ایدیه بیلیر . (Conflit fr. 2 Déc. 1902 Sirey 1904 3. 17) بر تعداد تام یاپیلامیه جنی جهتله بونلرک نهایت بر مثال اولدیغنی مستغنی ایضاحدر .

۲° — قضای تام دعوالرنده بالعکس اختلافات داها کثرتله واقع اولاجقدر . بوراسی اونلرک ال سودکلری بر ساحه در . هرشی نهایت الامر اختلاف محکمه سنک ترجیح [۱] فرانسه ده ۲۴ مایس ۱۸۷۲ تاریخلی قانونک ۲۶ نجی ماده سی ، شورای دولت بر تصرف حکومت ایشته واضع الید بولوندقده ، حکومتک اختلافی تحریک و شورای دولتک ایشدن کفید ایتیمی ایجاب ایدوب ایتیه جکنی آکلامق مسأله سی اختلاف محکمه سنه ابلاغ ایده بیله جکی در پیش ایتکده در . فعلیانه اداری محکمه لرک اجتهدانی ، علیه مراجعت طریق قبالی اولان بوقبیل تصرفلک تعدادینی اختلاف محکمه سنک نفوذ و نظارتی آلتنده تثبیت ایتشددر .

ایده جکی تفریق معیار عمومیست تابع اولاجقدر ؛ بوحکم ، قدرت عامه مفهومینکی ، خدمت عامه مفهومینکی یوقسه ممزوجاً هر ایکسینکی صلاحیتلرک حدودینی تعیین ایده جکنی قبول ایده جکدر ؛ الک حائر اهمیت نقطه بودر . بومعیار تأسس اینجه مشکلات آنجق قسماً حل ایدلش اولاجقدر ؛ زیرا بوندن صوکر ، اصل تطبیقاتده وبومفهوملردن احتجاج ایدیلن احوالک تحریسنده درکه حقیقی مناقشات باش کوسره جکدر . تعیر دیگرله اختلاف محکمه سی ، فلان تصرفک ، فلان فعلک قدرت عامه ایله منشأی برمناسبتی و بو حادثه قدرت عامه ک دخلی اولوب اولمادیغنی آکلامق ویاخودده یوقسه خدمت عامه دن منبعث بر فعل ویا تصرفی موضوع بحث اولدیغنی بیلیمک اوزره بیان حکم ومطالعه ایده . جکدر . سالم بر فکر ایدیمک ایچون تصرفک شکلنه باقق کفایت ایده جکنی ظن ایتیمک خطادر ، بک چوق احوالده تصرف موجود اولمایاجقدر ؛ سوق تصادفله حصوله کلن بر فعلک احداث ایتدیکی وضعیتک عواقب نتایجندن باشقا آله موجود بر شی اولمادیغندن مادی تقدیره ، آرانان توصیفی (اداری اولوب اولماق وصفی) تأسیسه مدار اولایله جک بوتون احوال وشرائطک اساسنی تقدیره مراجعت لازم کله جکدر .

کندیلرینک بسطلشدیرمه آرزولری ، سیال ، آله آوجه صیغماز معیارلرک تحریسنه بک زیاده فائق کوروندیکندن قضائی ایکیمک علیهدارلری مشکلاتک وسعتنه باقارق احراز غلبه ظتده بولوناجقلردر . بزه کلنجه ، بزه بالعکس بومعیارلرک مطالعه سنده دوام ایتیمک لازم کله جکی ، وعلم حقوقک غایه سی هنوز قصورسز بر صورتده تثبیت واعلاننه موفق اولمادیغنی بوتون مفهوملری اورتادن قالدیرمق اولمادیغنی قناعتنده یز . بوتصرفاتی قضائی مراجعملردن آزاده بولوندیرمق ملاحظه سیله حکومت تصرفنک acte de gouvernement حقیقی معیاری ، بوتصرفلرک بوکون بک آز دوچار تنقید اولان فهرستی [*] ترتیب [*] «اسامی لیسته سی ، فهرست ویا جدول ، دیمکله بلکه ترجمه ده تصرف ایتیمش اولوبورم . افاده ایتیمک ایسته دیمک مفهومک فرانسزجه اصلی لسانزده اصطلاحات دیبه زبازرد اولان nomenclature کله سیدر .

فضله ایضاحدن ایسه بوجهلنک فرانسزجه سی آیه عیناً نقل ایتیمکی داها موافق عد ایدیورم :
N'a-t-on pas longtemps recherché le véritable critère de l'acte de gouvernement afin de le soustraire à tout recours contentieux pour arriver à dresser une nomenclature qui ne laisse que peu de prise à la critique.

اولوتجیه قادیار ، اوزون مدت آرانمادی می ؟ بلا سبب مشکلاتی آرندیرمقی ایسته نیدورسه برتحریری جهدینک ، برآرشدیرمه همتنک کندیلکنندن حاصل و متحتم بولندیرغنی کیزله مکده هیچ برمعنا وفانده یوقدر . بوتحریری جهدینک هانکی استقامته متوجه اولابیله جگنی ایلرینی کوره رک تخمینه غیرت و بونک ایچون ده قسم قسم مختلف فرضیه و احتمال لر درپیش ایده لم :

a) شورای دولتک مقورء ادریه ما کمکی صفتنی هان اولدیرغنی مراده اختلاف محکمه سنه ترتب ایده جگشی برتصرفک ویا بر فعلک قدرت عامه ویا خدمت عامه ایله علاقه دار اولوب اولمادیغنک تفریق و تمیزندن عبارتدر ، تصرف بونلردن برندن متولد ایسه اونی قضای اداری ایچون آلیقویا جقدر . فورمولی بروجه آتی تلخیص ایده بیلیرز : « اداره کرک مقاوله طریقله و ایستر مقام رسمی تفویضه par voie d' autorité حرکت ایتمش بولونسون بانفس عمومی و محلی خدمات عامه نك اجرا و فعالیتنه متعلق هر شی ، میدان ویره جکی بالعموم نزاع و اختلافلر نقطه نظرندن ، طبیعت و ماهیتی ایجابی اولارق قضای اداری جمله سندن بر معامله اداریه تشکیل ایدر . » (Conclusions Romieu C. E. fr. 6 Fevrier Sirey 1903. 3. p. 25)

بناء علیه خدمت عامه نك ایفاسندن معدود اولان هر شی ، طرق و وسائط اداریه ایله اتخاذ ایدلمش تدبیر ماهیتنده کی هر خصوص شورای دولته راجع بولونا جق ، اموال خصوصیه سی ضماننده اداره طرفندن عقد اولونان هر عقد و تصرف ده مقام عدلینک صلاحیتی ایچون بر سبب کافی عداولونا جقدر . بومقاولات منطقه سنک علی وجه الصحه تعینی بعضاً نك نازک اولاجنی جهتله (V. dans Jèze. les contrats administratifs, une étude approfondie de la question) یوقاریده ذکر ایتدی کمز حال بالخاصه اختلاف محکمه سی ایچون تعهدات مدنیه ایله تعهدات اداریه نك معیار ممیزی حل خصوصنده موجب مشکلات اولا جقدر .

شورای دولت بو خصوصه صلاحیتدار اولمادیغنی کندیلکنندن قبول ایتدی کی احوالده ، سببیت و یرد کلری تضمینات مطالبی علی المعتاد محاکم عادیه رؤیتی ایتدی کی جهتله (Conflit de compétence) (fr. 16 Nov. 1601 Ollivier et Zimmerman, Sirey 1904. 3. 101) کذلک ملکیت مسأله لری ، اداره نك طریق فعلیلری les voies de fait de l' Administration و تدقیق ایدلمک ایجاب ایدر .

b) شورای دولتک صراحت قانونیه اید هان صومیت اولدیرغنی اموالده — دخی ینه ، عقدی ویا غیر عقدی بر خصوص موضوع بحث اولدیرغنه کوره برتفریق یا بمالیدر .

عقدی خصوصاً شده ، خدمت عامه نك مندج بولنديني احوالی یعنی « شورای دولت قانونك ۱۹ نجی ماده سنده مندرج و بر خدمت عامه نك تأمیننه معطوف مقاولاتی » كذلک « اقتصاد ایشلری امتیازاتی » ایله خاصه « نافعہ ایشلری امتیازاتی » تعبیرلرینك شمولی تقدیر ایتك لزومی ایله تکرار قازیشیلاشیبورز. فی الحقیقه بو « نافعہ ایشلری امتیازاتی » مفهومی ایضاح ایدلملیدر . اختلاف محکمه سی ، بر شخص عامه نامنه یاپیلان ایشلرک نه کبی شرطلرله ، قضای ادارتی موجب امور نافعہ دن عد اولوندیغی تعیین ایتمکه موظفدر . معلومدر که تورک حقوقنده اولدینی قادر فرانسز حقوقنده تعریفات قانونیه نك فقدانی قازیشنده بوصوکنجیسی مسأله نی خاصه ، معنوی اشخاص عامه حرکت و فعالیتلرینك هانکی احوال و شرائط داخلنده حقوق اداره قواعدینه تابع و حقوق خصوصیه موادینك تأثیرندن آراده بولوناجغی بيلمکده کی فائده بقاء تعمیق ایتك اضطرارنده قالمشدر . (Noël: La notion de Travaux publics) ایشه بوراده صلاحیت حقنده علم واجتهاد محاکم طرفندن یاپیلان تحریرات و تدقیقاته ، حاکم نقاطی در خاطر ایتك موجب استفاده اولان بارلاق بر مثال موجوددر .

اولامعیاریمیزی ، صرفلرک حاکمیت تصرفلری actes d'autorité و تمشیت تصرفلری actes de gestion صورتنده تقسیمنده آرادیلر . تمشیت تصرفلرنده اشخاص عامه نك فعالیتی هیچ بر منفعت عمومی سببیسی عرض ایتمده یکنندن حقوق خصوصیه نك شرائط عادیسته تابع ایدی . فقط امور نافعہ عملیات و معاملاتنك مستفید اولدینی امتیازات اداره اوزرینه مستند بولونان بعض احوالده بو تقسیمك ناکافی اولدینی تظاهر ایدی . ایشه بوصورنله در که اورتاده منافع عامه نامنه بر استملاك اولونجه امور نافعہ موجود و بالنتیجه منفعت عامه قرارینه موضوع اولایلان هر ایش امور نافعہ دن معدوددر دینلیوردی . عینی وجهله ایشك اجرا ایدلکی ساحه نك (اموال عامه و یا خصوصیه تعلق ایتدیکنه کوره) ماهیت حقوقیه سندن استخراج اولونان معیار ایله ایشك موضوعی اوزرینه مستند اولان معیار دخی ترك ایدلک ایجاب ایدی . موسیو ژره ، حقوق اداره نك عمومی اساسلری (ص: ۴۱) نامنده کی اترینك ایکنجی طبعنده (Principes généraux du droit administratif) 2e. ed. p. 41 اشخاص عامه دن برینك نامنه درعهده اولونان بر ایشك ، آنجق بر خدمت عامه نك فعالیتی تأمیننه معطوف اولدنجی « امور نافعہ » دن اولایلله چکی فکرینی مدافعہ ایتشدی .

فقط اجتهاد محاکم بویولده کندیسنی تعقیب اتمه یوب داها کنیش بر مفهوم ، منفعت عامه ، منفعت عمومی مفهومنی قبول ایتدی . (Conflit fr. 1er. Août 1896, C. E, fr . 23 Nov. 1921. Cosson. C. E. fr. Astruc, Sirey 1916. 3. 49) یکیلیمش دکلدر ، چونکه بعض احوالده منفعت عمومی اولدینی حالدده حقوق اداره تطبیق ایدلمز ؛ ذاتاً ، بر احتیاج عمومینک تطمین فکرینه مربوط منفعت عمومی سجه سی متحول بر مفهومدر . منفعت عامه فکرینه قادر بو کسملک لازمدر ، بوده درجه نهاییده اختلاف محکمه سنک مراقبه سنه تابعدر . اشخاص عامه دن برینک نامنه یاپیلان سائر ایشلر امور خصوصیه travaux privés دن معدود اولاجقلدر . زیرا بر منفعت عمومی سجه سی عرض ایتسه لرده بو منفعت عمومی ، منفعت عامه توصیف ایدلمکه لایق بر کثافت وشدتی intensité حائر دکلدر .

هنوز دولتنک مسئولیت مدنیه سی و مأمورلرک مسئولیتی سیستمی هیئت عمومی سبله تدوین ایدلمش اولدینی جهته غیر عقدی مواده ، اختلاف محکمه سنک فعالیتنی هانکی نقاطه دوغرو توجیه ایده جکی اولدن کشف ودرپیش اتمک امکانسزدر . اگر دوشوندیکمز کبی تورك شورای دولتی ، فرانسز شورای دولتنک اثرینه اقتفاء ، بو خصوصده قابل تطبیق قوانین خصوصیه نک فقدانی قارشیدسنده ، منحصرأ شورانک تشکیلنه متدائر قانونه استناد ایده رک اداری اشخاص معنویه نک مسئولیتی صد دنده تام برسیستم احضار اتمک صلاحیتی کندیسنک « حقایق » حاکمی وظیفه سنده مندرج بولویورسه ، هر حالده ، مأمورلرک خطا لرینی دکل آنجق خدمت خطا لرینی تدقیق ورؤیته صلاحیتدار اولابیلیر . شخصی فعلی fait personnel تقدیر ایده جکده اختلاف محکمه سیدر . در میان اولونان واقعلرک ماهیتنه کوره صلاحیتک اداری یوقسه عدلیمی اولدینی و افعال جرمیه نک خدمته مضافی یوقسه هر کونه معامله اداریه دن قابل تجرید و تقریقی بولندینی بو محکمه دن صورولا . جقدر . شاید فعل خدمته قابل اضافه دکلسه اختلاف محکمه سی ، طرفینی ، اساس دعوانک رؤیتی ضمننده محاکم عادییه کونده ریر . مع هذا باشقا بر صورت حل امکانی واردر . بوده دو کینک درپیش ایتدیکی ملتصق خطا faute incluse فرضیه سی ، یعنی خدمته متعلق تصرفک بنفسه بر شخصی خطا عنصرینی - بو شخصی خطا عنصری خدمت عامه یه یابانجی بر موضوعه معطوف ویا بوکا یابانجی برغایه ایله متصف اولمق حیثیتیه بویله بر تصرف مأمورک مسئولیت شخصیه سنه اساس اولابیلیر معناسنده - احتوا اتمسی حالیدر .

(Duguit. Traité de Droit Constitutionnel t. III p. 280 et Cot. La responsabilité civile des fonctionnaires publics) بوقدرده اختلاف محکمه سی خطا مسأله انفسیه سی تدقیق وتصرفک بر خطا اولوب اولدیغنی واکر خطا ایسه ناصل بر خطا اولدیغنی تحری ایدمیلیر؛ ماهیه مختلف بر هیئت اولدیغنی ایچون اختلاف محکمه سی اداری دعوالره عدلی دعوالر حدودی اوزرنده بولونان مسائلی محاکمه به اهلدر.

c) مفروض اساسات عمومیه سنک قضای اداری بی برطرف ایتدیکی مواد — بوراده اداره نك داخل بولندیغنی دعوالر موضوع بحذر، شو اعتبارله که بوقیفت قبلی اولارق a priori صلاحیت اداریه بی محق کوستره بیلیرسه ده بوراده حقوق اساسات عالییه سی اقتضاسیجه مقام عدلنک صلاحیتی محفوظ ومرعی بولندیرمق ایجاب ایدر. اختلاف محکمه سنک وظیفه سی بوخط فاصلی مصون تماس بولندیرمق ویاخود برای توصیف کندیسنه عرض ایدیلن معضل تصرفلرده بالفرض (فعلی طریقلر voies de fait، استملاک، اداری ضبط واشغالی emprises administratives) کبی واسع بر فسیله ده، یعنی اداره نك حق ملکته ابراث ایدمیلر چکی بوقیل مختلف تجاوزلر صدندده بوخط فاصلی تأسیس ایتمکدر. ایسته شو کوچوک عرض وایضاحله کورولوبور که اختلاف محکمه سنک آتیا پک آغیر مسأله لک حلی ایله مشغول اولسی مقدردر. بز بولردن آنحق بعضیلرینی، — حقوق عامه قواعد حقوقیه سنک normes juridiques توضیحی حقوق خصوصیه ده کیلرک توضیحی قدار متحتم بولونان و مقامات اداریه ایله مقامات عدلیه نك هر ایکسینک یکدیگرینک ایشلرینه و وظائفه مداخله دن ممنوعیتی مصون التغیر بر تشکیلات اساسیه بره نسبی اولان بردولته — اختلاف محکمه سنک حقوق احداث ایتک امرنده اوینایه جنی یوکسک رول حقنده قناعتیزی تشکیله کافی اولانلری درپیش ایتک.

— ۴ —

ایمدی اگر بر آز اول اثبات ایتدیکمز کبی اختلافلر منطقه سی تورک حقوقنده بو قدار کنیش ایسه، بولری حله مأمور بر تشکیک مستعجلاً احداثی لابد و مجبوریدر. شبهه سز عایدیت صلاحیت اختلافی تورکیده ۱۳۰۳ تاریخندن انجمن اختلافک الفاسی تاریخی اولان ۱۳۲۹ (۱۹۱۳) سنه سنه قدر موجود بولونش اولدیغندن تماماً یکی برشی صایلاماز، فقط اولجه، حقیقی بر اداری دعوی جهازینک مفقودیتنه بناء، شمولی فوق العاده محدود ایدی. بومؤسه نك یالکز اسمی واردی وهیچ بر زمان بر محکمه خصوصه طرفندن تدقیق

ايدلمش دكلدر. بوكون، تقسيم صلاحياتك الك بوكسك معطيات حقوقيه دائره سنده تاسيسنه هيچ بر مانع بو قدر. فقط بوكا ناصل موفق و واصل اولمالی؟ تورك ارباب حقوقی بو اختلافانك حلی لزومنده متحد ايسه لرده يكي مؤسسسه نك صورت تشكلی، سيجيه سی، صلاحيتلرينك وسعتی موضوع بحث اولونجه همفكر دكلدرلر. قوه اجرائيه توديع ايدلمك ايسنه ن روله، قضای عادی به عايد صلاحيتلرك طرز تلقيسنه، اصولك آلويريشلی و مناسب اولسی امرنده كوستريلن اعتنايه كوره بر جوق تصورلر، تلقيلر بررلريله تصادم ايدیورلر. بزه كلنجه، ايكي قضانك تعادلنه قانع بوانديقمزدن، بز، آنجق، بونی الك ايي تحقق ايتديره جك سيستمی شايان قبول ملاحظه ايدیوروز.

اول امرده مختلف مللتمروضرعائيره اضمه ملف مسائله نك ناصل مل ايدلمكلی ن مقبول ايدلم بديميدركه بر كره آنغلو - ساقسون مملكتلرنده اولديني كي قضانی ايكيلكي تاسيس ايتمينلری بر طرفه آيبرميدر. بو دولترلده، اختلافك سبب موجوديتی بو قدر. فقط قومون لوو - Common-Law يعني غيرمكتوب قانون La lex non scripta اوزرينه وئسس بولونان انكليز حقوقی ايله آوروپای بری حقوقی آراسنده نه فرق (Dévy-Ullman, Le système juridique de l'Angleterre, 1928) سائر دولترلده حل مسأله متخالفدر؛ اورالرده، اختلافلرك حلی یا مقام عدلی به ویا قوه اجرائيه به ویا خودده قوه تشريعه ویا مختلط بر محكمه به مودوع اولديغندن هر درلو ترتيبلره تصادف اولنور. فقط بونلر پك غير مساوی صورتده مسعود و موافق اولان صورت حللردر.

اختلافانك حلی مسأله سی بلجيقاده، آلمانيانك بعض دولترلنده وایتالياده مقام عدلی به انتقال ايتشدرد. دعوای اداری انكشافنك بك محدود اولديني بلجيقا، هوللاندا كي مملكتلرده عايديت صلاحيت اختلافلرينك محكمه تمیز طرفندن حسم ايدلمه سنده شايان استغراب بر شی یوقدر. (Capan: Droit Administratif de la Belgique-Erréra: Les transformations du droit en Belgique فقط (وودون Wodon) لك اداره نك مراقبه قضائيه به تابعیتی «Contrôle juridictionnel de l'Administration» ادلی ائرنده دیديكي كي بلجيقاده آزچوق مشابه، فقط مستقل بر مؤسسه اساسلرينه مطابق، صلاحيت عمومیه بی حائز اداری بر محكمه تاسيس ايدلديكي تقدیرده اختلاف محكمه سی متحتم اولاجقدر. آلمانیا ده حقوق عادیه محاکمك باشنده مرکزی لایحیفده بولونان، فده رال محكمه سی وعدالتك ناظم عالیسی وظیفه سی كورده نایمراطورلق محكمه سی، Reichsgericht

وارد. نفوذ و قدرتی بوتون محكمه لره اشمال و هېښنى طريق انقياد و حرمته سوق ايدره اولجه تماماً فعال اداره نك ائنده بولنان قضای اداریه كلنجه: كرى قالمش دولتر و ايمار تشكيلات اساسيه قانونك « آلمان ايمپراطورلغنده Reich و اونى تشكيل ايدن مملكتلرده (كوچوك دولترلرده) مقامات اداريه نك اُسر و قرارلرینه قارشى افرادك حمایه سى ایچون قانونلره توفیقاً ادارى محكمه لر تشكيل اولونا جقدر . » افاده لی ۱۰۷ نجی ماده سى (P. Wigger : Das Reichsverwaltungsgericht 1926) موجبنجه بونی قبوله مجبور اولدیلر. محاکم عدلیه تشکلاتنه دائر قانونك ۱۳ نجی ماده سى، محاکم عادیه ك، مقامات اداریه صلاحیتلری جمله سندن معدود اولمیان هر نوع خزینه اختلافاتی ایله جزا ایشلری رؤیت ایدیه جكنی ناطق ایدی . « خزینه اختلافاتی ایشلری » تعبیردن خزینه fisc صفتیه یعنی دولتك دوام و فعالیتقه لازم وساطتی ائده ایتمه ك موكل جمعیت مستحصله صفتیه comme association productrice حرکت ایدن دولته متعلق ایشلر آكلاشیلمالیدر . صلاحیت عدلیه كیش بر معناده آكلاشیلحق اوزره « خزینه » تعبیردن ده « شخص خصوصی موقعده دولت » مفهومه مقابل بر شخص مدنی اولارق درپیش ایدیلن دولت مقصوددر . ۲۴ مارت ۱۹۲۴ تاریخلی قانونك ۱۷ نجی ماده سى : « محكمه لر اثبات حقه خادم طرق و اسباب ثبوتیه نك مسموعیت و قبولی recevabilité des voies et moyens de droit امرنده اعطای حکم ایدیه بیلیرلر ، (Rechtswege) مع هذا قانون ، بر طرفدن محكمه لر دیگر طرفدن مقامات اداریه و یا ادارى محكمه لر آراسنده اسباب ثبوتیه نك قبولی recevabilité des moyens de droit امرنده چقان اختلافلر ك حلی مقامات مخصوصه یه ده تودیع ایدیه بیلیر ... » سیاقنده در . بوضوئله ، خصوصی بر اختلاف محكمه سى تأیس ایتك خصوصنده كی اختیارلرینی استعمال ایتهمش اولان دولتر ، « قوه عدلیه كندی صلاحیتك حاكیدر » پرنسپینه تابع قالمش اولورلر ، وقونفده ده رال دولتك طلبی ایله عادت صلاحیت اختلافلرینك محاکمه سى ايمپراطورلى محكمه سینه حواله ایدلمكجه بونلری رؤیت ایتك عالی محكمه عدلیه عاندر . كوچوك آلمان دولترینك اكثریسنده عالی محاکم عدلیه اختلاف مسائلی رؤیت و تقدیر ایدر : (لپ) ده ، (آنهالت) ده ، (ساكس - وایمار) ده وضعیت بومر كرده در . Meyer: Le droit administratif allemand t.1 - Labond, Deutsches Reichstaatsrecht 1912 - Fleiner: Institution des Deutschen Verwaltungsrechts 1913 - Wörterbuch des Deutschen Staats- und Verwaltungs Rechts Vo Rechtsweg und Kompetenzen konflikt - de Grais: Handbuch des

(Verfassung und Verwaltung فقط بوتون آلمان حکومتلرینک بوتطیقائی قبول ایتدکلرینی کوره جکز .

ایتالیاده ، اختلاف مسأله سنک حلنده شورای دولته کوسترین سوء استعمال نتیجه سنده ، بونلرک حلی ۷ نیسان ۱۸۷۷ تاریخی قانونله قوه عدلیه تودیع ایدلشدی . اختلاف ، والی طرفندن تمیز محکمه سنه مراجعت صدنده تقدیم ایدیه جک براسددا ایله تحریک اولونوبوردی . تمیز محکمه سی یالکز محاکم عادیه ایله محاکم مخصوصه آراسنده کی اختلافلی محاکمه ایتک صلاحیتی حائر دکل فقط عینی زمانده محکمه لرک قرارلرینی عدم صلاحیت ونجاوز صلاحیت نقطه لرندن نقض وابطال ده ایده بیلورایدی . ۳۱ مارت ۱۸۸۹ تاریخی قانونله شورای دولته خاصه عالی اداره محکمه سی صفتیله اجرای قضا ایله مکلف بر دردنچی دائره احداث اولوندی . ۱۰ مایس ۱۸۹۰ تاریخی قانونده بوداثره نکر رؤیت ایده جکی دعوالری توسیع ایتدی ؛ La junte provinciale دیه یکی بر بدایت اداره محکمه سی وجوده کتیردی . اشارت ایده لم که ایتالیاده محاکم عادیه - اداره ، وصف جرمی بی حائر تصرفک حق حاکمته jure imperii مستنداً یا پیلمن اولدینی ملاحظه - سنده ایسه اختلاف حقنک محظوظیتی شرطیله - دولتک مسؤلیته متفرع مسأله لری رؤیت ایده بیلرلر ، عندالافتلاف ایشی تمیز محکمه سی فصل ایدر . Cammeo: Corso di diritto administrativo-Mougne: la présidence du Tribunal des Conflits) .

دیگر بر طاقم دولته ، اختلاف قوه اجرائیه معرفتیه حل اولونور . بو طرز ، حکومت نامه اجرای قضا اصولی جاری ایکن پک رواجده واداره بی نزاعده حاکم یا مقبله مساوی ایدی . ۱۹ نجی عصرک مبادیسنده بلجیقاده ، هوللانداده - اورلرده بصلاحیته قرال صاحب بولونوبوردی - و ۱۸۶۹ سنه قدار ایتالیاده وضعیت بومر کزده ایدی . ۱۹۱۴ دن اولکی مجارستان مالیکنده ، ۱۸۶۷ آوستریا - ماجار تحکیمنامه سندن ۱۹۰۷ تاریخنه قدار مجلس نظارک صلاحیتلرندن معدود بولونوبوردی . اسپانیاده برصلاحیت مسأله سی موضوع بحث اولونجه اختلاف ، والی طرفندن فرانسز قانوننده کی اصوللره یاقین بر طرزده سرد و تحریک ایدیلر ، و شورای دولتک مطالعه سی آلدقندن صوکر مجلس نظارک تکلیفی اوزربنه قرال طرفندن اصدار اولونان بر قرار ایله فصل وحسم اولونور (Posoda: Tratado de derecho administrativo - Villanova: Elementos de derecho administrativo - Rivesy marti: organisation de Tribunaux - Alcubilla: Diccionario de la Administracion espanola) .

اختلاف لک حلی پوره نیکم ایله چک اسلواکیا ده اداری بر محکمه به تودیع ایتشلردر :
چک اسلواکیا ده ۲ تشرین نانی ۱۹۱۸ تاریخی قانون اداری تصرفلری یکیدن تدقیق
و صلاحیت اختلافلری حل امرنده یکنه صلاحیتدار بر اداری محکمه عالیه احداث ایتدی.
اسویجره ده و آوستریا ده اولدینی کی بر طاقم باشقا برلرده بو وظیفه قوه تشریفه نیک
عهده سنده در . اسویجره فده رال محکمه سی، فده رال مجلسده قابل استیناف اولق اوزره
فده رال هیئت Conseil fédéral خصوصی بر طاقم اداری دعوالر تفویض ایدن ۲۷
حزیران ۱۸۷۴ تاریخی قانونه قادر قونفده راسیونی و یا متعدد قانتونلری علاقه دار ایدن
ایشلرده تمامیت قضائیه بی حائر بولنیوردی . فده رال هیئتک باقدینی اداری دعوالر ۱۸۹۳
و ۱۹۱۱ تاریخلرنده فده رال محکمه لهنه اولارق قصر و تحدد ایدلدی . ۲۵ تشرین اول
۱۹۱۴ ده تشکیلات اساسیه قانونی بر طرفدن فده رال بر محکمه اداریه تأسیسیله بر
قضای اداری احداث ایتک و دیگر طرفدن فده رال هیئتک بک آغیر اولان وظیفه سی
خفیفته مک کی ایکی غایه ایله تکرار کوزدن کچیریلرک تعدیل ایدلدی . فقط حال حاضرده ،
محکمه اداریه مک - باقابیلر چکی دعوالر instance de recours جهندن - تحدید صلاحیتی
اوزرنده جریان ایدن مناقشه هنوز بیتمه دیکندن قانون اساسینک یکی ۱۰۳ نجی و ۱۱۴
مکرر ماده لری الآن موقع مرعیته وضع اولونامامشدر . ایکی تهز چاریدشمقده در :

ماده عمومی Clause générale تسمیه و پروفور فلاینه Fleiner طرفندن تکلیف
ایدیلن برنجی تهز ، بلاتردد ، اداری محکمه به مستحق اولدینی وسعتی و یرمک اوزره
فده رال هیئتدن کندی « اداری تلقی » سنی conception administrative تعدیل ایتمه سی
طلب ایدیور . دیگر ، فده رال هیئتک نقطه نظری ایسه بوتحول و تبدلاک قارشیدسنه اوزون
بر حیانه مالک اولان بر اداری عنعنه مک قوتی دیککیور . (G. Werner: Le débat sur
la compétence de la Cour Administrative fédérale. Genève 1927) بومناقشه -
لرک نتیجه سنه انتظاراً ، فده رال هیئت ایله فده رال محکمه آراسنده کی صلاحیت اختلافلری
فده رال مجلس طرفندن محاکمه ایدلمکده در . (art. 85. par. 13 de la Constitution)

اسویجره قانتونلرینک موضوعاتنه کلنجه : اکثریسی قوه قضائیه بی فعال اداره به تودیع
ایدیورلر . سائر قانتونلرده اداری نزاعلر یا واضع قانونک و یا خود حقوق عادیه نیک الک
بو یوک حاکمک حضورینه ابلاغ اولونیور . فقط قانتونلرده ، اداری محکمه لر تأسیسی
صورتیله ، قونفده راسیونک اثرینه اقتفا ایتک خصوصنده بک بارز بر تمایل واردر . اساساً

۱۸۷۷ تاریخ دنبری والده Valais ، ۱۹۰۵ دنبری بالویلده Bâle-Ville ، ۱۹۰۹ دنبری بهرنده Berne اداری محکمه لر موجودر . بهرن ، فریبورغ ، لوسرن ، نوشاتل قانتونلرنده صلاحیت اختلافلری مجلس تشریعی طرفندن حل اولونور . بال قامپانی Bâle-Campagne وود Vaud و زوریخده اختلافلرک محاکمهی بویوک هیئت grand Conseil ویا مجلس تشریعی ایله شورای دولت - یعنی عالی محکمه اعضالرینک قوه اجراییه انضمامیه تشکیل ایدن هیئت - اعضالردن مرکب برنوع تشکیلات اساسیه محکمه سنه مودوعدر .

یکی آوستریا جمهوریتنک سیستمی ، تطبیقاده هان هان اسویچره نککنه معادل بر سیستمدر . اداری دیوان عدالت ۶ شباط ۱۹۱۹ تاریخلی قانونله یکیدن تشکیل اولندی . ۱۹۲۰ تشکیلات اساسیه قانونی موجبجه قضائی ایکلک سیستمی محافظه اولوندی . بوتون فدراسیون ، ولایت ، ناحیه مقامات اداره سنک تصرفلری قضای اداری به تابعدر . فقط قضای ادارینک قرار ویا امرنامه لرك قانونه مغایرتی مراقبه حق یوقدر . بوقوتنرول محاکم عادیه ایله قضای اداری آراسنده کی اختلافانک حلنده حائز صلاحیت و مرکزی و یانده بولونان ، تشکیلات اساسیه قانونی موجبجه متشکل دیوان عدالت La Cour de justice constitutionnelle عائددر . (آوستریا تشکیلات اساسیه قانونی ، ماده : ۱۳۸)

بوتشکیلات اساسیه دیوان عدالتنک اعضالری قید حیات شرطیه ملی هیئت Conseil National ایله فده رال مجلس Assemblée fédérale طرفندن انتخاب اولونور . بو طرز ، اختلافلرک صورت قطعیده قوه تشریعیجه حل وحسمی اولمامقله برابر بوتیجیه واصل اولمانک نوعاً دولامباجلی بر واسطه سی تلقی اولونابیلیر . (Kelsen: Die Verfassung der Republik Oesterreich; Stein: Grenzen und Bezichugen zwischen justiz und Verwaltung; Trazit: Constitution d'Autriche) .

نهایت ایشته ، مختلط بر اختلاف محکمه سی صوک واک ای برسیستمدر . بوتصورک بالخاصه آلمانیا ، فرانسه ، ربولونیا ده کی انکشافی کوره لم .

بوتون آلمانیا نک ، صلاحیت اختلافلرینک تقدیرینی عالی محاکم عدلیه به تودیع ابتدیی ظن ایدلمه ملیدر . صلاحیت محکمه لرینک تشکیلی وایفای وظیفه اتمه سی حقنده ۲۲ مارت ۱۹۲۴ تاریخلی قانون احکامی حرفیاً تطبیق ایدلمشدر ؛ فقط داها اوزمان ذاتاً بر وسایده ۱۸۷۵ دنبری ، رئیس دولت طرفندن قید حیات شرطیه منصوب دوقوز اعضادن مرکب بر عالی محکمه اداریه موجوددی ؛ ۱ آگستوس ۱۸۷۹ امرنامه سی ایله ده ، آلتیسی برلین عالی محکمه اداریه سندن ، بشی ده یوکسک اداری وعدلی مأموریتلره اهلیت شرائطی حائز

ذواتن اولق اوزره ۱۱ اعضادن مرکب بر اختلاف محکمه سی تأسیس ایدلمشدی .
بواعضالر ، مأمور دکلر سه قید حیات شرطیه عکسی تقدیرده مأموریتلری دوام ابتدکی
مدت ایچون رئیس دولت طرفندن تعیین اولونورلر . آنجق ایمپراطورلق محکمه سی اعضا سی
حقنده تطبیق اولونان شکل و اصوله توفیقاً قابل عزلدرلر . اختلاف مقامات مرکزیه جه
وولایتلرده مرکزک ممثلری طرفندن تحریک اولونور .

بایبراده ۸ آغستوس ۱۸۷۸ تاریخلی قانوندنبری بر اداری دیوان عدالت واردر ؛
۱۸ آغستوس ۱۸۷۹ تاریخلی قانون ، آلتی اعضا سی عالی محکمه ویا محلی محکمه لردن بشیده
اداری محکمه دن اولق اوزده متشکل بر اختلاف محکمه سی احداث ایتدی . رئیس
عدلیه منسوب اعضا آراسندن انتخاب اولونور . باد ، وورتمبرغ و برونسویقدهده کذاختلط
تشکلی اختلاف محکمه لری واردر . لکن شایان دقتدر که عمومیتله بونلرک رئیسلری عدلیه
صفتندن آلمقده و بوضوئله انتهای قوه عدلیه کندی صلاحیتک حاکم مطلق بولونمقده در .
بولفار ستاره ۲۲ مارت ۱۹۱۲ قانونی ، تمیز برنجی رئیسک تحت ریاستنده اوچ
تمیز و اوچده عالی اداره محکمه سی اعضاسندن مرکب بر اختلاف محکمه سی وجوده کتیردی ؛
بواعضالر ایکی سنه مدته هرا یکی محکمه ک هیئت عمومیه لری طرفندن سچیلیر . بورادده
عدلیه ک نفوذی غالبدر . (*Annuaire de Législation étrangère* 1913, p. 154) .

ماہار ستاره مالی محکمه اداره ک توسیع نفوذی ایچون اختلاف مسأله سی رؤیت
صلاحیتک مجلس نظاردن آیینسی ضروری کورولدی . ۳۱ کانون اول ۱۹۰۷ تاریخلی
قانون موجبجه ، سکر عالی محکمه اعضاسیله سکر یوکسک محکمه اداره اعضاسندن
مرکب بر محکمه مخصوص تشکیل اولوندی . اعضالر اوچ سنهده بر متقابلاً هر ایکی
محکمه طرفندن انتخاب اولونور . عالی محکمه رئیس ایله یوکسک اداره محکمه سی رئیس
علی المناوبه اختلاف محکمه سنه رئیس اولورلر . وظیفه لری اوچ سنه سوردر و بومدت
طرفنده کندیلمینه هر ایکی محکمه ک ایکنجی رئیسلری وکالت ایدر ؛ حاکملر لایعزلدره
(*Annuaire de Législation étrangère* 1908 p. 441) .

فقط اختلافلرک مختلط بر محکمه طرفندن حلی اصولک اک شدتله تطبیقی فرانسه
و بک یکی اولارق بولریاده کورویورز .

بوتدقیقک مبادیسنده اختلاف مسأله سنک فرانسه کی تاریخی انکشافنی کوستردک .
اک سوکنده ۲۴ مایس ۱۸۷۲ تاریخلی قانونله ، ایچنده عنصر عدلی ایله عنصر ادارینک

مساواة تمثيل ايدليكي برمحكمة خصوصيه احداث ايدلى . اوچي تميز محكمه سندن اوچي شوراي دولتن اولمق اوزره تميز وشوراجه كندى آرالرندن سچيلن آلتى اعضا ، ديكر ايكي اعضا ايله ايكي ده اعضا ملازمى انتخاب ايدرلر . بو صورتله تشكىل ايدن محكمه نك اعضاسى هراوچ سنده بر تكرر انتخاب اولونورلر؛ آرالرندن اكثريت آرا ايله بررئيس وكيلى تعيين ايدرلر . مدعى عمومىلك وظيفه سى هر سنده رئيس جمهور طرفندن بريسى شوراي دولت معاونلرى *maîtres de requête* ميانندن ديكرى محكمه تميز زنده كى مدعى عمومىلك هيئتى افرادندن اولمق اوزره تعيين ايديلن ايكي حكومت قوميسرى طرفندن ايفا اولونور ؛ رياست عدليه ناظرينك عهده سنده در . اختلاف محكمه سى مثبت عائدیت صلاحیت اختلاف ليله منفي اختلاف لى ، برده ۲۴ مایس ۱۸۷۹ تاريخلى قانونك ۲۶ نجى ماده سنده مذکور اختلافات مخصوصه بى رؤیت ايدر . (Berthélémy : Traité élémentaire de Droit administratif 11e éd. Delpech : Code administratif)

يالكز بوراده ، نظراعتباره آلاجمز مهم نقطه لى تبارز ايتدير مكه چالیشالم .

فرانسه ده مثبت اختلاف برطرفلى برسجيه عرض ايدر . يالكز مقامات اداره كندى صلاحيتي جمله سندن عد ايتديكى بر نزاعك رؤيتى محاكم عادييه قارشى مطالبه ايد بيلير ؛ فقط محاكم عادييه ادارى محكمه لره ، صلاحيت لرينه اعتراض ايتك ايجون عيني طريقه ايشدن كفيد ايتديره مزلر . بوسورتله اختلاف نتيجه ، بر عدليه محكمه سنى مقام اداره لهنه اولارق برايشى رؤيتدن منع ايدلمه سنده منجر اولويور . بونك ايجوندر كه اول امرده عدلى محكمه نك ايشدن كفيد ايتمه سى ايجاب ايدوب ايتيه جكى نقطه سنده بر معارضه احداث وصوكراده عدليه محكمه سنى ايشى تعليقه وعائدیت مسأله سنى اختلاف محكمه سنده سوجه اجبار ايتك لازمدر . بوندن صوكره ، محكمه عادييه نك ايشدن كفيد ايتمه سى لازم كلوب كلدیكى حقنده اعطای حكم ايتك بو على محكمه يه ، اختلاف محكمه سنده عاندر ، لازم كلدیكى قاعتنده ايسه والى طرفندن اتخاذا اولونان اختلاف قرارينى *arrêté de conflit* ابطال ايدر؛ لازم كلدیكى رأينده ايسه بوقرارى تصويب ايلر ، عدليه محكمه سى ده ايشدن قطعاً كفيد ايدر . هر نه قادار مقام عدلينك ، شوراي دولته عرض ايديلن بر دعوايك قضای ادارى يه دكل عدليه يه عاندا اولديغنه قانع اولديغى زمان ۲۴ مایس ۱۸۷۲ تاريخلى شوراي دولت قانونك ۲۶ نجى ماده سنى محاكم عادييه لهنه اولمق اوزره استعمال ايد بيله جكى خيلى ادعا ايدلمه سنده مؤلفرك اكثريتى بوتفسيرى قبول ايتمه مكده درلر . شوحالده اختلاف برطرفلى قلیور ، وحقیقته بو حكم قانونى هيچ بر زمان تطبيق ايدلمه مشدر .

اختلاف ، عینی زمانہ ، دعویٰ سنجیدہ سی ۔ حائز دکلدر ؛ خصوصی دعوا جیلری
 دکل ایکی مقام رسمی یی قارشی قارشی بہ کتیریور ۔ ایلاک دعوا جیلر اختلافک محاکمہ سندہ
 طرف اولاد قری جہتلہ دعویٰ بونلرک فوقندہ جریان ایدر ۔ بوندن حاصل اولان نتیجہ
 شودر : اصل دعوا جیلر ، اصول محاکمہ قانونی موجبہ ردحاکم سیدلری در میان ایتک
 موقعندہ اولسالربیلہ اختلاف محکمہ سنک اعضا لری رد ایدہ منزل ، بوندن ماعداد مثبت
 اختلاف حقندہ لاحق اولان قرارلر محاکمہ مصارفہ محکومیتی تضمن ایتزلر ۔ دو غروسی
 سویلہ مک لازمکیرسہ ، ردحاکم حقندہ کی احکامک مطلق وعمومی سنجیدہ سی ، بوقواعدک
 اختلاف محکمہ سندہ تطبیقی لہندہ اولارق پک کوزل تبارز ایتدیرلشددر ۔ فی الحقیقہ تمیز
 حاکم لریک ردایدلمسی ، حتی سادہ جہ بسیط بر اصول محاکمہ مسألہ سنک مذا کرہ سندن
 عبارت اولان تعیین مرجع خصوصاً سندہ بیلہ قبول ایدیلور ۔ نیچون بعض احوالہ ، ریاست
 موقعندہ کی عدلیہ ناظری رد ایدیلہ مہ سین ؟ فقط اختلاف محکمہ سنک حکومیتک سنجیدہ سی
 نظریہ سی la théorie du caractère gouvernemental ملابسہ سیلہ ردحاکمک عدم امکانی
 محفوظ ومرعی قلمشدر ؛ زیرا بوعدم امکان ، اختلاف محکمہ سنک آنجق محکمہ لر منفعتہ
 وتقریق قوایہ رعایتی تأمین مقصدیلہ اعطای حکم ایتدیکی ، نہ دعواک اساسی ونہ دہ طرف
 اولان تر ابہ علاقہ دار بولونمادیکی وکندیسی بر محکمہ اولمادیکی فکری اوزرینہ مستنددر ۔
 اختلاف محکمہ سی حقیقتہ سلطہ جملہ سندن بروظیفہ une fonction de la souveraineté
 ایفا ایتکدہ در ۔ حقیقی بر حکومتی مذا کرہ ومناقشہ débat gouvernemental مواجہہ ۔
 سندہ بولونولدیکی جہتلہ دعوا دہ کی طرفیندن برینک ردحاکم طلبندہ بولونماسی قابل تصور
 اولمادیکی کی محکمہ نک تشکلی خللدار وقوہ اجرائیہ نک تقدم و رجحانی ازالہ ایدہ جکی
 ایچون رأساً حاکمک کندی کندی ردایتسی دہ غیر ممکندر (Mougne op. cit. p. 60)

رئیسک وحکم عنصر élément départiteur مسئلہ لرینک پک بیوک براہیتی واردر ۔
 مطلقاً حقوق شناس اولماسی لازم گلہ بن عدلیہ ناظری کی بر رجل سیاسی بو محکمہ نک
 رئیسدر ، وبوریاست یالکز اسماً دکل حقیقہ موجود ومہمدر ۔ بو کیفیت محکمہ نک
 استقلالنی ووطندا شلرک مشروع حقوقنی تہدید ایتزمی ؟ موسیو ژہز ، کرک بوانتظام عامہ
 وظیفہ سندہ دولتک موقعنی محافظہ وکرکسہ عدلیہ ناظرینک رولنک مختلط برسجیہ عرض
 ایتسندن دولای ، لافریہ رابہ ہوربونک مدافعہ ایتدکلری بو طرزی اصلاً ترویج ایتہ یورہ

فعلاً ناظر بر چوق دفعه لر جلسه به اشتراك ایتمش و تحت ریاستنده ، اعضا لر آراسنده آنجق رئیسك التحاق رأیله بر نتیجه منجر اوله بیله جك بر تساوی آرا موضوع بحث اولمادن بر چوق قرار لر و برلمشدر : مثلاً ۲۸ تشرین ثانی ۱۸۷۴ تاریخلی لومونیہ - قاریول و ۵ تشرین ثانی ۱۸۸۰ تاریخلی مارکینی قرار لرنده (Les arrêts Laumonnier-Cariol du 28 Novembre 1874 et Marquigny du 5 Novembr 1880) نتیجه تولید ایتمه دی ، فقط ۲۲ کانون اول ۱۸۸۰ تاریخلی روقانیہ قرار رنده (L'arrêt Roucanières du 22 Décembre 1880) رولی پك بویوك اولدی . بعضاً ناظر ، رأیله نتیجه یی تعیین ایدن حکم حاکم juge départiteur نوعما بر حکم لر حکمی موقعنده بولونمشدر . هر نه زمان ناظر بو وظیفه یی ایفا ایتشمسه عنصر اداری یا تأمین اکثریت و یا عنصر عدلی ایله تساوی یی الده ایتمشدر . بالخاصه ، محکمه اعضاسی آراسنده بر مسئله ده تساوی آرا حصوله کلدیکی زمان حکم حاکم صفتیله درکه ناظر ك تأثیر و نفوذی خاصه بر والی قرار ی arrété préfectoral فارشیسنده مواد مستعجله حاکمك juge des référés صلاحیتی تقدیر موضوع بحث اولدینی وقت (arrêt Brunet 29 Février 1908) و یا اداره جزو تاملری unités administratives علیه ، مأمورلرینك خطالری دولایسیله اقامه و توجیه اولونان مسئولیت دعوالرنده (Blanco 8 Février 1873. Feutry 29 Février 1908) محسوس اولمشدر . حلی اجتهاد محاکم نقطه سندن فوق العاده عظیم نتایجی حائز اولان نزاع و دعوالرده ناظر ك نتیجه یی تعیین ایدن تأثیری فرانسز سیسته منده ، کورولویورکه ، غیرقابل اعتراضدر وایکی مسلکداش طرفندن منتخب بر رئیس وکیلنك تعیین ایدلمسی بوتأثیری آنجق قسماً تهوین و تخفیف ایده بیلمشدر .

حکم عنصرك élément départiteur رولنه کمنجه ، معلومدرکه عدلیه ناظرینك رئیسلكنك تأثیرلرینی تخفیف ایچون ۱۸۷۲ قانونی ، ایلک ۷ حاکمك اکثریت آراسیله ایکی اعضا ملازمی انتخابی یکیلکنی قبول ایتدی . فی الحقیقه بش اعضا ایله مذاکره جائز اولدینی و محکمه نصابی دوقوز اعضادن آز اوله بیله جکی جهتله شورای دولت و یا تمیز اعضالری اکثریتی احراز و بصورتله قولایلقه کندی نقطه نظرلرینك غلبه سنی تأمین ایده بیلورلردی . بو وضعیت مانع اولمق ایچون ، بوا یکی اعضا ملازمنك شخصنده ایکی بی طرف حکم بولوناجنی ذهبنه دوشولدی . مع التأسف تطبیقاتده ، بوا یکی اعضا نك پارس فاکولته سی مدرسلری ایچندن سچیلدیکی بر دوره استشا ایدیلیرسه ، اکثرینك تعیین

ایندیکی بواعضال بری شورای دولدن دیکری تمیز محکمه سندن آلینیوردی که بر صورتله هیچ بر صلاح الیه ایذله مدهی .

اختلاف مسئله سنک فرانسه ده کی بارز و حاکم چیز کیلرندن ، اوصافندن بری ده اصولک حکومتیلک سجه سیدر . *caractère gouvernemental de la procédure* . بو کیفیت مختلف اعراض و تظاهرات ایله ثابتدر : اختلافی ساده دولنک علاقهدار اولدینی دکل اولنک یایانجی اولدینی دعوالرده ده بالکز و منحصرأ حکومت ، قدرت عامه نامنه حرکت ایدن والی معرفتیه ، احداث و تحریک ایذه بیلیر . *(création de conflit, élévation de conflit)* والی مدعی عمومی به اداره نک ایشی رؤیت صلاحیتی طلبنی ناطق بر نفی صلاحیت لایحه سی *déclinatoire de compétence* کونده ریر . مدعی عمومی والی طرفندن درمیان اولنان طلبی محکمه به ابلاغ ایدر . محکمه بولایحه اوزربنه برقرار اتخاذ ایلر ؛ طلب واقعی رد ایدر سه بوقرار صلاحیت اختلافی احداث ایدر که ، بوده والینک ، معاملات اصولیه نک موقه تعلیقی طلبه مدعی عمومی بی اجبار ایدن بر اداری قرار *arrêté* ایله اختلاف محکمه سه مراجعته مساعیجش اولور .

اختلافک مثلاً پولیس محکمه لری ، تجارت محکمه لری ، صالح محکمه لری ، استعمالک زوریلری کی بعض مراجع قضائیه ده تحریک ایذله مده سی ایشته بومدعی عمومینک وجودی کیفیتی ابضاح ایدر . بو ، قبول ایدلش مع هذا آلتونک رأینه کوره *(op. cit. p. 61)* خطالی بر فکر در : چونکه مدعی عمومینک وظیفه سی والینک نفی صلاحیت لایحه سی ، اختلاف قرارینی *arrêté de conflit* محکمه به ابلاغ ایله تعلیق محاکمه طلبنده بولونمغه انحصار ایدر و بونده مدعی عمومی ، زنده مدعی عمومیلک تشکیلاتی اولان محکمه لرده والینک طبیعی رسولی ، حکومتک وکیلدر . فقط قدرت عامه نک دائمی ممثلری بولونمایان محکمه لر حضورنده یچون حکومتک بر آووته ، بر آووقات ، خصوصی بر وکیل عمومی کی باشقه وکیللری بولونماسون ؟ حکومتیلک سجه سی شونکله ده ثابتدر که ایشلر طرفلرک *les parties* استدعاری ایله دکل قوه اجرائیه نک تشبیهله اقامه اولونور . محکمه کنديسی اختلاف قرارینک مؤداسی ایله مقید عد ایتمز ، بوقرارده مبسوط اولمایان نزاع نقطه لرینک مقام اداره طرفندن رؤیت و تقدیرینی ایسته بیلیر . قرارلر علمیه ، اعتراض الغیر ، اعاده محاکمه کی طریق مراجعتلر مسدوددر . *(Dalloz: Répertoire pratique. Vo Conflit. et Compétence administrative-Fuzier-Hermann cod. Verb.)*

بوصورتله فرانسه ده ، اختلافه سجه قضائیه دن زیاده حکومتیک سجه سنک حاکم اولدینی تبیین ایتشدیر . فقط فرانسز حقوق عامه سنک مثبت اختلافله منفی اختلافلر آراسنده غایت واضح برتفریق تأسیس ایتدیکی شایان دقتدر . پک ائدر اولان منفی اختلافده - منفی اختلاف تعبیری یرنده دکلدر ، بونی «عائدیت تعیین مرجعی» Réglement de juge d'attribution دییه توصیف ایتک داها دوغرو اولور - طرفلر بالذات اختلاف محکمه سینه مراجعت ایتک مجبور بئنده درلر . معتاد بر دعوی ایشی موضوع بحثدر ، بوراده متعضی قوتلر حال مجادله ده دکلدر ، مذا کره و سرافعه لرده مثبت اختلافلرده اولدینی کبی تشکیلات اساسیه بی علاقه دار ایدر بر حادته incidence constitutionnelle یوقدر . دولت مرافعه یه علی العاده بر دعواچی کبی داخل اولدیغدن طرفلر ادعا ومدافعات سرد ایدرلر ، مصارف محاکمه یه ده حکم اولونا بیلیر . منفی اختلافک عناصر مرکبه سی : اداری وعدلی محکمه لره هرایکینک بردن عدم صلاحیت بیان ایتس اولماسی ؛ هر ایکی محکمه ک قطعی ونهائی بر صورتده ایشدن کفید ایتسی ؛ مراجعت ایدیلوبده عدم صلاحیت بیان ایدن ایکی محکمه دن برینک ویا دیکرینک حقیقتده صلاحیتدار اولسی ؛ عدم صلاحیت قرارلرینک هر ایکینک عینی دعوا یه متعلق بولونمسی کیفیترندن عبارتدر . اختلاف محکمه سی ، ایشک تحقیقندن ووجاهی محاکمه سندن صوکر محکمه لرن برینک حقسنز اولارق عدم صلاحیت قراری ویرمش اولدیغنه حکم ایدره ک ایشی ، اساسی محاکمه ایدلک اوزره ، بونی رؤیتدن بلاسبب امتناع ایتس اولان محکمه ک عائد اولدینی مقامه حواله ایدر . شاید هرایکی محکمه حقلی اولارق عدم صلاحیت قراری ویرمشلر سه اختلاف محکمه سی دعوانک هانکی مرجعه لازم التذقیق اولدیغنی اشارت وتصریح ایتکسزین ساده جه تعیین مرجعه محل اولمادیغنه قرار ویرر . بوقرار علیهنه مراجعت ممکن دکلدر . . (Dutruch: Les conflits négatifs 1927)

فرانسز سیستمک عکسنه اولارق ، فرانسز سیستمندن ملهم اولقله برابر اونک بعض نقیصه لرندن توقی ایتس بولونان واونکله شایان استفاده بر تباعد وتخالف عرض ایدن یکی پولونیا سیستمنده حکومتی اولمقدن زیاده قضائی بر تمایل واستقامت واردر . پولونیا جمهوریتی ۱۷ مارت ۱۹۲۱ تاریخلی تشکیلات اساسیه قانونیه قضای عادیکن یانی باشنده ، اعضالری لاینعزللک واستقلال تأمینات کامله سی حائر اولارق رئیس جمهور طرفندن منصوب بر عالی اداره محکمه سیله ایکی درجه لی محکمه لری احتوا ایدن بر قضای اداری تشکیلی اساسلرینی قبول ایتشدیر ؛ دیکر طرفدن قضای اداری فعال اداره دن تماماً

آیرلشدر، بوضوړته پولونیا آیری ومنفرد بر قضای اداري احداثیله تفریق قوی اساسی محافظه
ایتمشدر. ۱۷ مارت ۱۹۲۱ تشکیلات اساسیه قانونه قادر عائدیت اختلافی صریح بر
حقوقی صورت حله مقارن دکلدی. هرا یکی قضا، بوشراطه نظراً بسیط بر اختلاف
مرجع منزله سنده اولان صلاحیت اختلافلرینک حلی امرنده محاکم عادیه بی سلسله
مراتب اعتباریله مشترک بر مافوق عد ایدیورلردی. فقط مستقل بر قضای
ادارینک اساسات عمومیه سی وضع ایدن قاعده لک ظهوریله برابر، عائدیت
اختلافلرینک حلی لزومی بوتون شدنیله اورتابه چیقدی. (Crozat: La constitution
de Pologne 1923). ۱۷ مارت ۱۹۲۱ تشکیلات اساسیه قانوننک ۸۶ نجی ماده سی
اختلافلرک تنظیمی، تفرعاتی ۲۶ تشرین ثانی ۱۹۲۵ قانونی و ۳۰ نیسان ۱۹۲۷ تاریخی
قرارنامه ایله تثبیت ایدیلن صلاحیت مخصوصه بی حازر بر محکمه احداثی صورنیله حل
و حسم ایتدی.

فرانسز حقوقی ایچون یادیغمزکی پولونیا حقوقنک حاکم سجه لرینی بالخاصه اختلاف
ماده سنده اداره نک بر طرفی حق، ریاست و سربست غروپ *groupe libre* مسأله سی،
اختلاف تحریکنک خصوصیتلری، اصولک سجه قضایه سی جهتلرندن تبارز ایتدیره جکزه.
پولونیا، اختلاف ماده سنده اداره نک وحید الطرف حق اسرنده کی فرانسز قاعده سی
محافظه ایتمشدر. بو، مقامات اداریه وعدلیه آراسنده کی موازنه بی محل اولمق ملابسه سیله،
قرانسه درین روابط تاریخیه ایله قابل ایضاح بولونسه ده ینه شایان تنقید اولان غیر
احرارانه بر سیسته مدر. مع مافیه بر اختلاف محکمه مخصوصه سی فکری تیرویج ایدن
موضوعاتک اکثری فرانسز اصولی قبول ایتمشدر. شایان قیددر که پولونیا قانونی،
اختلافی تحریک حق منحصراً والیه تخصیص ایتیه یور: بالعکس بونی تحریک ایدن
ناظر در؛ والی، ناظر ایله آرالنده منقسم و مشترک بر صلاحیت قییلندن، یالکزن نفی
صلاحیت لایحه سی *le déclinatoire de compétence* تودیعی ایله اکتفا ایدر. بوندن
ماعداء بعض احوال مخصوصه ده قانون، مختار اداره لری *administrations autonomes*
تمثیل ایدن مقامات ایله امتیازات مخصوصه یه مالک شهرلرک محلی اداره لری طرفندن نفی
صلاحیت لایحه سی ویرلنه و اختلافک تحریک ایدله سته مساعده ایدیور.

صلاحیت محکمه سنک (اختلاف محکمه سنک) ریاستی و صورت تشکیلی خرج عالم
اولسایان بر طرزده حل ایدلمکده در: اون دردی عادی اعضا و ایکیمی رئیس اولمق

اوزره ، بو محكمه نك اون آلتى اعضاسى مجلس نظارك تكليفى ايله رئيس جمهور طرفندن بش سنه ايجون تعيين اولونورلر . رئيسلر ، برى ديوان عدالت (تميز محكمه سى) اعضاسى ديكرى عالي اداره محكمه سى اعضاسى ميانندن انتخاب ايدملك مجبوريدر . ماجار موضوعاتندن مقتبس يك كوزل بر صورت حل اولقى اوزره بو رئيسلر ، محكمه نك هر دوره اجتماعده ديكشورك وظيفه لرني على المناوبه ايفا ايدرلر . محكمه نك سكرتير اعضاسى ايكي عالي محكمه نك هيئت عموميه لرنيك عرض وانها سيله تعيين اولونورلر . آلتى اعضاده « سربست غروپى » groupe libre تشكيل ايدرلر . بو غروپ ، قضائى و ادارى هيچ بر ماموريتده بولونمايان و دولت دارالفنونلرينك حقوق فاكولته لرنيجه عرض ايديلن ذواته مختصدر . بونلرك ، حقوقى معلومات اختصاصكارانه لريله ممتاز و معروف اولملرى ايجاب ايدر ؛ تماماً مستقل و متخصص انسانلرك تركيب ايتديكي بو غروپ يك موافق و مسعود صورت حل تشكيل ايلر . تشكيلات اساسيه احكامنك حاكملره تطبيق ايديلن استقلال تأميناتندن صلاحيت محكمه سنك اعضا لرى ده هر وجهله و مطلق صورتده مستفيد اولورلر .

فرانسه ده اختلاف ، زنده مدعى عمومىلك بولونمايان محكمه لرده تحريك ايديله مديكي حالده بولونمايه قانون ، اختلاف تحريككنك معتبرتي ايجون اداره ايله مقام عدلى آراسنده مطلقاً بر متوسط وجوديني دريش ايتمه مشدر ؛ اوراده اختلاف ، مدعى عمومىلك بولونمايان محاكم حضورنده تحريك اولونابيلر . بوندن باشقه ، بولونيا قانونى ، اختلافى مؤدى اولاييله جك دعوايك موضوعندن مقام ادارينك ، عضولرى واسطه سيله خبردار ايدلمسى لازمكلن بعض احوالى موضوع بحث ايتكمده در . عدلى محكمه لر ، بونلرده بالذات ، عموميتله اداره طرفندن اولجه ذاتاً حل و حسم ايدلمش و يا خود هر هانكي بر معامله واصله تابع طو تولمش برايشه وضع يدايتدكارى زمان در حال مقام ادارى يه اخبار كيفيت وظيفه سيله مكلفدرلر . اكر ادارى محكمه كنديني صلاحيتدار ظن ايديبورسه نقطه نظرينى بر لايحه دن ، اداره نك مطالبه موافق برقرار استحصال و عدم استحصاله و يا خودده معاملات اصوليه نك تعليقه معطوف بر نوع اسباب موجب دن عبارت اولان نفي صلاحيت لايحه سى déclinatoire de compétence ايله عدليه محكمه سنه ايضاح ايدر . ناظرلك نفي صلاحيت لايحه سى ، اختلاف قرارى arrêté de conflit محكمه يه ايشدن كفيد ايتديرمز فقط معاملات اصوليه يي تعايق ايدر كه بوده اختلافك حكومتلك سجييه سنى تنقيص و تعديل ايدر ؛ شايد اختلاف ، صلاحيت محكمه سى طرفندن تصديق و تأييد ايدلمزسه دعواجى ، ساده جه آراده دوچار انقطاع اولمش بولونان مقدم معاملات اصوليه يي كاملاً يكيدين تكرار ايتكم مجبوريتنده

دکدر، نفی صلاحیت لایحه سی دائماً الزم دکدر، ناظر دوغروندن دوضرویه اختلاف قراری
 طریقه مراجعت ایده بیلیر؛ مع هذا نفی صلاحیت لایحه سنک استعمالی، اوکا عطف ایدیلن
 حکم و تأثیر حقوقی اعتباریه موجب محسنادر. (Pilch. op. cit. p. 100 et suiv.)
 شو وضعیت نظر آیه، پولونیا حقوق عامه سنده اختلاف اصول و معاملاتیه هر نه
 قادر تماماً قضائی ماهیتده دکسه ده هیچ اولمازسه فرانسه حقوقک او قادر واضح بر
 صورتده حکومتی اولان اصولندن یک فرقی کورونوبور. صلاحیت محکمه سی اختلافی
 قبول ایتدیکی زمان علاقه دارله، محکمه کندیلرینه کشاده بولونان بررلیله دعوالی
 افراده یوم محاکمهی، جلسه تاریخی بیلدیرر. طرفلر ادعا و مدافعات سرد و رد
 حاکم حقلرینی استعمال ایده بیلیرلر؛ مع مافیه بونلر بو قییل امتیاراته مالک ايسه لرده
 صلاحیت محکمه سنک قراری غیر عدلی بر سجه یی حازدر. بوقرار نهائی اولارق،
 صلاحیتدار طاینان مقامی ارئه و صلاحیتدار اولمایان مقام طرفندن متخذ هر نوع عدلی
 واداری قرارلری ابطال ایدر؛ محکمه، اختلاف قرارینک تصدیق ویا ابطالنه حکم ایتمز، بلکه
 کندیلی حقیقی برقرار اصدار ایدر؛ فقط حاکم دعواده داخل بولونان اشخاص له ویا عاينده
 هیچ بر مصرفه حکم ایده مز. محکمه نک قرارلری یوکسک اداره اوراق و سنداته des actes
 de haute administration تمثیل ایدیلیرلر؛ اصلااداری محکمه قرارلرینه قیاس ایدلزلر.
 ایسته مثبت اختلافه قابل تطبیق احکام بونلردر. پولونیا قانونی عینی زمانده منفی
 اختلافک حلنی ده درپیش ایتشدر. فرانسه ده بوا یکی قسم اختلاف آراسنده بریسی عدلی
 اصوللره دیگری حکومتی اصوللره مترافق اولمق جهتله اصول نقطه سندن درین برتباعده
 موجود اولدینی حالده بولونیا ده، مثبت اختلاف اصول و معاملاتیه قسم اعظمی اعتباریه
 عدلی اساساته مبتنی اولدیغندن، بوفرق یک ده از متبازدر. مع مافیه شو نقطه لرده
 جالب نظر وشایان اخطاردر: منفی اختلاف یالکیز عدلی واداری هرا یکی محکمه نک اعطا
 ایتدکلری چیفته بر عدم صلاحیت قراری حالده دکل فقط عینی زمانده بر عدلی محکمه
 ایله فعال ویا مذاکره délibérante اداره نک بر عضوینک عدم صلاحیت قراری اتخاذ
 ایتلمی تقدیرنده موجوددر؛ علاقه دارلر نتیجه طلبلرینی conclusions مرافقه علینده
 منحصر آوو قاتلر معرفتیه درمیان و سرد ایدرلر؛ دعوی هیچ بر رسم مالی به تابع دکدر.
 فعلی اختلافه conflit de fait کلنجه، پولونیا واضع قانونی بونی شو طرزده حل
 ایتشدر؛ عینی برایش حقنده هرا یکی محکمه صلاحیت قراری اصدار ایتدیکی تقدیرده
 علاقه دار اشخاص اختلاف محکمه سنه بالمراجعة طبقی منفی عائدیت اختلافنده کی اصوله

توفیقاً تعیین مرجع استدعاسنده بولونا بیلیرلر . فعلی اختلاف خصوصنده بک احتراز اولونان خیالی قورقورلده ، ایشته کورولویورکه ، قولایقله داغیتیلش برطرف ایدلمشدر .

مقایسه قوانیدن آله ایدیلن معلومات بو اولونجه ، تورك حقوقيه مثبت ومنفی عامیت صلاحیت ایشته بیلیرلر هلی خصوصنده کی لزوم مجبر قارشینده تورکیه نك ، موضوعات عمومیه سنه ، حالاً مرعی اولان تشکیلات اساسیه و اداره سیسته منه ، و بوتون یکی حقوقيه روح ویرن فوق العاده تجدد پرورانه افکاره نظراً ناصل بر صورت حل قبول ایتیمی دوغرو اولور ؟ تماماً علمی بر نقطه نظر دن ، بنابرین سرد ایده جکمز فکرلره بک متواضع بر رأی و مطالعه دن باشقا بر قیمت عطف ایتیمکسزین مسأله حقنده ، هیچ شبهه سز قابل مناقشه و تنقید ماهیتده بر صورت حل عرض ایلهمکی تجربه ایده جکز .

بعض صورت حلاری رده چالیشدقن صوکر ، داها معقول عد ایتدیکمز ریسته مه التحاق ایده جکز .

تورك حقوقي ، اختلافک حلی مسأله سنک منحصر آ قوه تشریعییه ، قوه اجرایییه و یا قوه قضایییه تودیعنی قبول ایده مز .

بو قدار مهم بر درجه ده تشکیلات اساسیه سچیسنی حائر بروظیفه ایله قوه تشریعیه نك مکلف طو تومسی منطقی کورونه بیلیر . اختلاف تفریق قوایی علاقه دار ایدر . بر صلاحیت مسئله سنی تدقیق ایتیمک اجرای محاکمه دیمک دکلدر . بر جمهوریتده صلاحیتک صلاحیتی ، حاکم ملتی تمثیل ایدن مجلس تشریعییه دکلده باشقه هانکی عضوه عائد اولمالیدر . ذاتاً نظامنامه لرك قانونه موافق اولوب اولمادیغنی تقدیر ایدن بویوک ملت مجلسی صلاحیت اختلافی نهدن رؤیت و تقدیر ایده مه سین ؟ بعض مسأله لرك التباس و ابهاملرینه ambigüité منلرك قارا کلق و یاسا کت بولونماسنه داها ای چاره ساز اوله بیله جک همان همان باشقه هیچ بر هیئت اولاماز ؛ هرایکی سنده حاکم اولوق اعتباریه دعوا ده کی طرفینه قارش حائر بولوندیغنی بویوک استقلالی دولایسیله اوندن داها ای باشقا بر حکم انتخاب ایدیه مز کییدر . بوملاحظاته رغماً ، یالکمز بوسیسته مک تطبیقاتده آرتق متروک اولدیغندن دکل فقط ای نتیجه لر ویره بیله جک کی کورونمه مسندن دولای بونقطه نظره التحاق ایتیه بورز . بومرشیدن اول اصول و معاملاتک فوق العاده بطائنی موجب و مجلسه پارلمنتو تعطیللری ائساننده ایفاسنده دوچار مشکلات اولاجنی بروظیفه تمحیل ایتیمک اولور ؛ اختلاف ایشلری ، بر صورت حله اقتران ایچون اوزون مدت بکله مک تمحلی اولاییلن مسأله لر دن معدود دکلدر . فقط خاصه شایان دقتدرکه واضع قانون ، یاپدینی قانونلره صلاحیت مسأله سنی عمومی و صریح بر صورتده

تثبیت ایدہ رک دہا شمدیدن دہ رولی اوینامشدر . فی الحال ، ایچندہ اشخاصک علاقہ دار بولونڈینی وانعکاسی répercution سیاسی اولمقدن زیادہ فردی اولان ایشلری تنظیم ایتک قالیور . بونلرہ بالخاصہ حقوقی صورت حللر تطبیق ایدلک ایجاب ایدر . بو حقوقی صورت حللر ایچون دہ ، حقیقی راجہادیار اتان حقوق شناسلردن مرکب بر ہیئتک اختصاصنہ عرض افتقار ایدن درین مناقشات حقوقیہ کبریشمک لازمدر . بوندن ماعدہ بزم اختلاف حقندہ کی تلقیمزہ کورہ ، بالخاصہ قضائی سچیہ ، دیگر مہرہائی ملاحظہ مثبتہ وموجبہ راجح طوتولمالیدر ؛ زیر بالنتیجہ حقیقی راصدار حکم موضوع مختدر کہ بودہ آنحق بر ہیئت حقوقیہ مودوع اولابیلیر . اختلاف مسئلہ سنک حل وحسمی ایچون منحصر آقوۃ قضائیہ بی انتخاب ایتک دہ عینی وجہلہ قابل تجویز اولاماز . بوتہ زی مدافعہ ضامنندہ ایلری سورولن و علی الخصوص بروفسور ژاقلن Jacquelin طرفندن (Cours de Droit Administratif p. 90) قیمتندیریلن دلائلی بیلیمہ یوردکلز . « حقوق ادارہ نک حاکم اساسلری » Principes قيمتندیریلن دلائلی بیلیمہ یوردکلز . « حقوق ادارہ نک حاکم اساسلری » Principes dominants du Droit Administratif مؤلف بنامنک مفکورہ سی وحدت قضایی اعلانن عبارتدر . بالکمز برنوع محکمہ موجود اولدینی آندن اعتبار آھیچ بر صلاحیت اختلافک حدوتہ امکان قالماز ، بوتون مشکلات حل ایدلمس اولور . شاید اداری محکمہ لک بقا ودوامی قبول ایدلمشہ ، مہر حالہ صلاحیت اختلافندہ تمیز محکمہ سنک حاکم کی تاسیس وقبول ایدن بلچقا مثالی تعقیب ایتک دہا ایی وموجب محسناندر . بوصورتلہ قوۃ عدلیہ کندی صلاحیت حدود لرینک حاکم مطلق اولمس اولور . مادام کہ قوۃ عدلیہ نک حکمت وجودی آنحق محاکمہ ایتک وعینی زماندہ مہر شئی محاکمہ ایتکدر ، شوالہ بوصورت حل قوای عدلیہ واجرائیہ نک تقریقی اساس حقیقیسی ایلہ یکانہ آھنکدار اولانیدر .

بو ، غیر قابل قبول بر فکر در : بلچقانک مثالی بک آز مقنعدر ؛ بلچقا ، اداری دعوالرک اوقادار محدود بولونڈینی بر عملکتدر کہ بوشرائط داخلندہ اورادہ مرعی سیستمی قبول ایتکدہ بر محذور یوقدر . بناء علیہ ادارہ نک حقیقۃ مراقبۃ قضائیہ یہ Contrôle juridictionnel de l'Administration تابع اولمادینی بردولتہ امثال ایتہ ملیدر . بلچقادہ بیلہ قوتلی بر جریان علمی ، فرانسز مودہ لی اوزرینہ بر شورای دولت تاسیسی ایستہ مکدہ در کہ بوغایہ وصول بک محتملدر . فقط بالخاصہ مؤیدہ مندرجہ سی اولان « حل اختلاف » یوزندن ندن وار قوتلہ قضائی ایکیلکک اورتان قالماسنی ایستہ ملی ؟ قضای ادارینک حکمت وجودی وارد ، شایان دقت حقوقی توضیحات وتصریحات وسیلہ اولان اختلاف دہ الویریشلی بر طرز دہ حل اولونہ بیلیر . مہر شئی واحدہ ، بسطہ ارجاع مطلقا بر اثر ترقی دکلدر . حادثہ مزدہ ایسہ محقق بر کریمہ دیمکدر .

عجباتور کیه کبی قانوناً وتشکیلات اساسیه ایله کنیش بر دعوای اداری سیستمی قبول ایدن بر دولتک اختلاف مسائله تمیز محکمه سنک حاکم کنی نهمه سه لژی ده ممکن انصور میدر؟ بونی ده ظن ایتمه یورز . زیرا تشکیلات اساسیه قانونی حاکم لک اداره یه اشتراک ایدمه ملری نی آمر اولان قوای عدلیه واداریه نك تفریقی بره نیسینی تأیید ایتشد . حقوق عادیه حاکمک ساحه اشتغالندن کنیش بر قسم کنیدیسندن نزع ایدلشد . آرتق بونک حدود لرینک تثبیت بالذات بو حاکمک کنیدیسنه ناصل تودیع اولونه بیلیر . هیچ شهمه سز قوه قضائیه عدالتک ال بونک قسمی النده بولوندر مرقده در وصاحب سز عد ایدمه جکی مهم و خالی ساحه لری یواش یواش کنیدی نفوذ و تصرفی آلتنه آلا بیلیر . ادعالرنده داها ایلری کیتمه سنه قضائی ایکیلک اساسی بیله عقامته دوچار ایتمه سنه کیم مانع اولابیله جکدر ؟ مادام که بر قضای اداری تأسیس ایتشد ، بوده کنیدی صلاحیتی ، بونی ایستین محاکم عادیه یه قارشی مساوات نامه دائره سنده مدافعه ایتمه کله مکلفدر : کیدن شی استقلالندن ، نفوذندن واعتبارندن بر جزؤدر .

امتیاز اداری بی مبالغه لاندیر مرقده ، اجرائی تقدم و رجحانی قبول ایدره صلاحیت اختلاف لرینک حلنی شورای دولته ویرمکده ده براوقادار وحتی داها آغیر محدود لر واردر . بر زمان صرف قوه قضائیه یه قارشی حس ایدیلن امنیت سنزلک وعدم اعتماد سبیله رواج قازانمش اولان بوسیستم حالاً آرتق غیر قابل مدافعه در . اختلاف منحصر اداری بر تصرف و معامله دکلدر ، عدلیه بی ده علاقه دار ایدر ؛ منافع خصوصیه نك مادرزاد مدافع لری اولان حقوق عادیه حاکم لری بر طرف ایدله ملیدر . اختلاف ، استعمالی بلا مراقبه اداره یه بر ایلیمسی ایجاب ایدن بر سلاح دکلدر . بو خصوصک قوه اجرائیه ترک ایدل سنک بر خطا اولدیغی تاریخ اثبات ایدیور . حاکم لک اداره یه اشتراک کنی منع ایتک لازم اولدیغی کبی اداره ایدمه نلرکده بر حدمعیندن ایلری اجرای قضا ایتمه سنه مانع اولمالیدر . مؤبد آعدمه قاریشدیغی شایان امید اولان « ناظر - حاکم » اصولنک نه قدار خطا آلود اولدیغی خاطر لاتمق بی فائده در . اختلاف حاکمی اولارق بر شورای دولت تصویری ده کذلک نه فاحش بر خطا اولور .

فضله مطلق اولمق اعتباریله بوتون بوسیستم لر رد ایدلک ایجاب ایدیور سه بر ترتیب و ترکیب تجربه ایتک لازمدر . الهمم اولان مسأله ، صلاحیت متقابله لرینی تثبیت ایتک اقتضا ایدن ایکی قضا آراسنده بر موازنه و مساوات سیستمی لزومیدر . ایشته فرانسه و پولونیا حقوقنک صور حلیه سی ده بوندن باشقه برشی دکلدر . شهمه سز فرانسر سیستمی محسناتی حائزدر ؛ فقط ذاتنه مخصوص بر دامغانی واردر ، هر دولته موافق کله جک شایسته دکلدر ؛ خطا لری زمانله و بو خطا لری تخفیف و تهوین ایچون بر صیراقاعده لر وجوده کترین تطبیق اته نوعما کورله نمشد . ذاتاً بو کونکی حالیه حد ذاتنده بک محیر العقول و فوق العاده

جالب حیرت و تقدیر دکلدر ؛ شه سز ، فضله حکومتی اولان سجه سیف کیدرمک ایچون تکرار کوزدن کچیریلجک و تعدیل ایدیلجکدر . پولونیاسیسته منه کلنجه فرانسز علم و تطبیقاتنک افشا ایتدیکی بعض نقیصه لردن توقی ایتمش و حائر خصوصیت احکام قبول ایده رک جهازی حقیقه تکامل ایتدیر مشدر . شه سز ، هنوز بوسیستم ، یک یکی اولدیغندن بوباده سرد مطالعه ایچون مثبت نتیجه لرینه استناد اولونا مازسه ده ، منطقی تطمین ایتدیکده و بوتون تأمیناتی حائر بولونمقده در . بزه قالیسه ، سائر تفرعات موضوع اساسلردن جیقمق اوزره نور کیده علمیت

ایتمونی صورت هانک هان ارطسی ایجاب ایدیه عمومی اوصاف و سمیله شونلدر :
اختلاف مسائی ، مستقل و ملت نامنه اجرای قضا ایدیه بر محکمه طرفندن رؤیت ایدملی و بو محکمه منسوب اولدقلری هیئت لر طرفندن هراوچ سنه ده بر منتخب و تکرار انتخاب ایدملک حق حائر ۳ محکمه تمیز و ۳ شورای دولت اعضاسیله ینه اوچ سنه ده بر منتخب و تکرار قابلیت انتخابیه حائر اولق اوزره حقوق فاکولته سی مدرسلرندن اوچ ذاتندن ترکب ایتلیدر . ریاست علی المناوبه هر دوره اجتماعه محکمه تمیزدن و شورای دولتن برر اعضابه عائد اولمیلدر . نصاب تشکل بش اعضادن عبارت و تساوی آرا حصولنده رئیسک رأی راجیح بولونمیلدر .

اختلاف تماماً بر طرفی ماهیتده اولماق و منحصر آ اداره نک لهنه اولارق مطالبه ایدیه منه مک جائزدر . بالنظریه بویه اولماسنه هیچ بر مانع یوقدر و بو سیستمک محسناتی بیه واردر . (Sarwey: Offenliches Recht und Verwaltungsrecht p. 673)
اختلافک منحصر آ اداره نک صیانت و محافظه سی غایه سیله موجود اولدینی ذهابی و بیه بیه جک هر شیشی ممکن اولدینی قادار بر طرف ایتک لازمدر . بزه کوره ، صلاحیت اعتراضی هم دعوا ده علاقه دار اولانلر هم ده مقامات اداره طرفندن سرد ایدیه بیلملیدر . ایکی احتمال وارد اولاجقدر . یا اداره تقدم ایده رک فرد علیه اداره ایتی محکمه اقامه دعوی ایدر ؛ بالآخره بو کیسه ده ، لزومی و فائده لی کورورسه ، عدم صلاحیت ادعا سنده بولونا جقدر . محکمه صلاحیت حقنده اصدار حکم ایتدکده شاید بو شخص فکر نده اصرار ایدرسه قیسه بر مدت ظرفنده محکمه قلمنه بر استدعا تقدیمی صورتیه دوغروندن دوغرویه اختلاف محکمه نه مراجعت ایده بیلیر (۱)

(۱) داها نادر اولساده اداره نک محاکم عدلیه ده اقامه دعوا ایتسی حالی ده واقع اولابیلیر . بورا ده ده فرد صلاحیت قرارینه قارشی اختلاف اعتراضی درمیانی صورتیه عندالایجاب محکمه اداره نک صلاحیتی طلب ایده بیلیر .

وياخود، ايكنجي بر احتمال اولارق، فرد اداره عليهنده عدليه محكمه سنده بر دعوي آچمشدر. بو تقديرده اداره مدعي عموميك ويا بر آووقات واسطه سيله عدم صلاحيت ادعاسي درميان ايدر، محكمه ده بونك اوزرينه بر حكم ويرر. بو صلاحيت حكمي، والينك ويا اجرا وكيللري هيئي اعضاسندن برينك طلي ايله قيصه بر مدت طرفنده اختلاف محكمه سنده سوق وتوديع اولونور. اساس حقنده دعوي تعليق ايديلير.

بوراده « اختلاف بونقطه دن مطالعه ايديليرسه بونك تحريكي طرفلرك (مقابل مدعي ويا مدعي عليه اولمالرينه كوره اداره ويا فرد) اختيارينه ترك ايدلمش و صنف عدلي، كنديسي قضاي ادارينك تجاوزلرينه قارشي هر درلو مدافعه چاره لرندن قطعياً محروم بولونمش اولور، يولنده بر اعتراض وارد اولاييلير. بو نقطه نظر دوغرو كورونه بياير؛ آنجق هر شيدن اقدام دعوا ده علاقه دار اولان اشخاصك، تابع طوتولق ايستندكلى صلاحيتي رد ايدوب ائمه مكده دائماً حائز استقلال اولملري لازمكه چكني و نانياً محاكم عاديته، حقلرنده كندى صلاحيتلريني ادعا ايديه بيله چكلى دعوالردن نه صورتله خبردار اولاييله چكلى بونك بلك ده معلوم اولما ديغني نظر اعتباره المي لازمدر. بوندن باشقا اساساً قوه عدليه نك كنديلكندن اختلافي تحريك ايدمه مسنده اصلاً بر محذور يوقدر. نته كيم بهر تلي Berthélémy بو فكري تصويب ايدرهك: « مداخله سنده اهميت و يرلمين عدليه محكمه سناك شرف و اعتبارينه، دعوانك ناحق يره باشقا حاكميره عرض ايدلمش اولماسندن دولايي هيچ بر نقيصه كلز. (Traité élémentaire de Droit Administratif p. 951) بوكا مقابل، كنديسي بالذات طرف اولديني ايجون اداره نك تجاوزه قارشي كنديسي مدافعه ائتمسي معقولدر؛ و تفریق قوايي انكار ائمه دجه اداره نك، امرلرينك Commandements مقامات عدليه طرفندن طائفا ديغني ويا نظر استخفافله كورولديكني مشاهده يه قاتلاناييله ندي مدافعه ائتمك امكانسزدر. ايكيد بر صلاحيتلرينك دوچار اعتراض اولديغني كورمه مك ايجون هرايكي صنفه عائد محكمه لر بر بوندن داها عاليجناب اولمي مقتضاي شرف و ايجاب حيثيت عد ايديه چكلى رندن هر حالده بو صلاحيت رقابتي اداره ايديلنلرك منفعتنه موافق اولاجقدر. اختلاف، صلح محكمه لرنده، مواد مستعجله حاكملى ده juges des référés داخل اولق اوزره تجارت و حقوق بدایت محكمه لرنده، (قانوناً صوجك délit تجزيه سي بر مقام اداري يه محول اولسي ويا حكمك، قانوناً رؤيتي اداره يه عائد بر مسئله مستأخره يه question préjudicielle معلق - بولونمسي حاللرنده) جزا محكمه لرنده chambres correctionnelles و مقصورا ولاجقدر - بولونمسي حاللرنده) جزا محكمه لرنده

تحریرک ایدیلہ بیلہ جکدر ؛ كذلك تمیز محکمہ سی و شورای دولت حضورندہ قبول اولہ جقدر . حقوق عمومیہ دعواسی موضوع بحث اولدجہ آغیر جزا محکمہ سندہ Cour criminelle اختلاف تحریرک ایدیلہ بیلہ جکدرہ حقوق شخصیه دعواسی علاقہ دار ایدن خصوصاً درہ بورادہ تحریرک ایدیلہ بیلہ جکدر .

اصولہ کلنجہ ، دعوادہ علاقہ دار طرفلر سرد ادعا ومدافعہ درہ بولونا بیلیمک و حقوق اصول محاکمہ لری قانونی موجبہ رد حاکم حقنی استعمال ایدہ بیلیمک صورتیلہ تماماً عدلی مابیتہ اولاجقدر . قرار ایسہ ، محاکمہ مصرفلرپنہ محکومیتی ، صلاحیتدار اولمایان مقام طرفندن ویرلش حکملرک ابطالی متضمن اولابیلیر ؛ قرارلر ، علیہلرندہ اعتراض ، اعتراض الغیر ، اعادہ محاکمہ و - «تفسیر حکملہ مساویدر» ejus est inter pretare cujus - «تفسیر کبی مراجعت طریقلری مقبول اولان est condere قاعدہ سی موجبہ - تفسیر کبی مراجعت طریقلری مقبول اولان یوکسک محاکمہ لریبہ arrêt قیاس اولونورلر ؛ علاقہ دار طرفلردن بری اختلاف محکمہ سنک بر قرارینک تفسیر ایدلمسی ایستہ دیککی زمان عدلیہ وکیلندن ، اختلاف محکمہ سنک بوتفسیر ایشہ باقاسنی طلب ایدہ بیلیر .

منفی اختلاف داها دوغرو اولارق عائدیت تعیین مرجعی ، هیئت عمومیہ سی اعتباریلہ مثبت اختلافہ تماماً تمائل اولاجق وعینی محکمہ بیلہ تابع بولونا جقدر . منفی اختلاف بر اداری محکمہ ایلہ بر عدلی محکمہ هر ایکیسی بردن کسب قطعیت ایتش بر حکملہ عدم صلاحیت بیان ایتدکلری زمان حادث اولابیلیر . هر علاقہ دار طرف اختلاف محکمہ سنہ ، مدت ایلہ مقید اولمقسنزین بر استدعا تقدیمہ صلاحیتدار اولاجقدر . ایش دولتی علاقہ دار ایتدیککی وقت ایشک معلق اولدینی خدمت عامہ کندی وظائفہ داخل بولونان علاقہ دار وکیل محکمہ بیلہ مراجعت ایدہ بیلہ جکدر . طرفلر بالمداخلہ جلسہ علنیہ درہ آوقاتلر معرفتیلہ سرد ادعا ومدافعہ ایدہ جکدر . قرارندہ ، محکمہ عندالحاجہ عدم صلاحیت حکملرندن برنی ابطال و طرفلری ، محلاً صلاحیتی Compétence ration loci تثبیت ایتمکسنزین ، صلاحیتدار مقامک حضورینہ کونده بر .

ایشتہ ، تورکیدہ عدلی واداری مقاماتک تفریقی اساسنی فعلاً مؤیدہ آلتنه آلاجق بر متن قانونیدہ بولونمسی لازمکله جکفی ظن ایتدیکمز اساسی حکملر بولردن عبارتدر . مترجمی :

محمد عثمانی

شارل فروزات

استانبول حقوق فاکولته سی مدرسلرندن

استانبول حقوق فاکولته سی دوکتورا صنفندن